

שבת קודש

פרשת
שמינימבה"ח
תשפ"ה

שמועה טובה

נא לא לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה

פנינים יקרים

ברוב השנים קוראים פרשה זו (פר' שמיני) בשבת הראשון אחר הפסח, ובודאי לא במקרה היא אלא בכוונה, מטעם הנ"ל אחרי אכילת מצוה שבחג הפסח מיכלא דאסוותא מיכלא דמהימנותא שישראל מתחדשין ומחליפין כח לכנוס תחת כנפי השכינה להיות לעם לה', באה אח"כ האזהרה לפרוש ממאכלות אסורות כנ"ל. ומכאן יש לימוד לכל אדם הבא ליטרה, שראשית דרכו ישגיח על אכילתו שתהי' בקדושה ובטהרה, ובשביל זה בא לטהרת מחשבה, וכל עבודתו ותורתו יהיו באופן אחר לגמרי. (שם משמואל בפרשתן שנת תרעד)

"ויאמר משה זה הדבר ... צוה ה' תעשו וירא אליכם כבוד ה'" (ט, ו). והמעייין בפסוקים יראה שלא ביאר להם מה יש להם לעשות בכדי שיראה עליהם כבוד ה'. ובעל כרחך מקרא זה אומר דרשני (עיי' באור החיים' ועוד), **וב'תרגום יונתן'** דרש מקרא זה דקאי על היצר הרע, וכתב 'דין פתגמא דתעבדון, אעברו ית יצרא בישא מן לבכון, ומן יד יתגלי לכון איקר שכינתא דה' - שיבערו את היצר הרע מלבם ומיד יזכו להשראת השכינה, וכן מבואר בתורת כהנים 'אמר להם משה לישראל, אותו יצר הרע העבירו מלבכם, ותהיו כולכם ביראה אחת ובעצה אחת לשרת לפני המקום'. ולכאורה צריך לדעת על איזה יצר הרע דיבר הכתוב, ומהו אותו יצר הרע.

ופירש הרה"ק **רבי מנחם מנדל ה'שרף'** מקאצק זי"ע, כי בפסוק שלפניו כתוב 'ויקרבו כל העדה ויעמדו לפני ה', כלומר, שנעמדו מוכנים ומזומנים

שמואל גם אני נוסע לליאנא לתהות על קנקנו ומה טוב ומה נעים שנפגשנו... ור' **שמואל** בקשו שיספר לו את שאלותיו, וסיפר לו, אחר כך אמר לו **ר' שמואל**: גם יש לי שאלה נפלאה בקבלה והיא, כתוב באחד מספרי הקבלה בזה הלשון: "בתחילה הי' מפוזר ומפורר, ואח"כ נעשה דבוק ובא בבחינת עיגול גדול, ואח"כ נמשך קוים קוים ונעשה בבחינת תלתא קרנתא, ונקודה באמצע, ועי' התכללות יסוד המים ביסוד האש, נגמר ונעשה טוב, לשון זה נמצא כתוב והוא תמוה, והואיל וכבוד תורתו גדול ממני הרי אבקשהו שבהכנסו לרבי ישאל גם את שאלתי זאת. הסכים האדם, ובהגיעו שאל את הרבי גם שאלה זו. בשמוע **אדמו"ר הזקן** את השאלה ענה בשחוק ואמר: זהו "קרעפל", בתחילה זה קמח, לאחר הלישה נדבק, אח"כ מגלגלין את העיסה, מעגלים וחותכים לקוים, ממלאים בבשר ונוצרת נקודה באמצע, ועוגי' זו היא בעלת שלש קצוות, לבשלם במים על גבי האש, וטובה למאכל... ויכלם האיש. כשנכנס אחריו **רבי שמואל**, שאלו הרבי: דאס איז דיין ארבעט...?

"יידום אהרן" (י א). יש מכתב הגה"ח **רבי אהרן יוסף לוריא זצ"ל**, (הובא במזקנים אתבונן ח"א עמ' שיח, וראה גם בית מאיר בפרשתן). שמעתי **מרבי יצחק גבריאל** מצפת"ו נ"י ששמע מרבו הרה"ק **מאוסטראווצי** (זי"ע) על פסוק 'יידום אהרן', פירש רש"י בשכר שתיקתו זכה שנתחד אליו הדיבור. כי יש ד' מדרגות בעולם: דומם, צומח, חי, ומדבר - זהו האדם. והנה המדבר מצטער גם כשבזו אותו בדברים, וכדי לקבל זה באהבה צריך להשפיל עצמו למדרגת חי, כמו בהמה שאינה מתפעלת מדברים.

לזכות להשראת השכינה, ולזה בא משה רבינו והורה להם שכדי לזכות להשראת השכינה אין נצרך לאדם מדרגות - אלא 'אותו יצר הרע העבירו מלבכם' - ישבור רצונו למען כבודו יתברך ומיד יתגלה עליו הקב"ה. אם אך יסור מרע ויעשה ככל אשר ביכולתו, 'סוף הכבוד לבוא', ותשרה עליו השכינה, אך הוא בעצמו לא יצפה ולא יחכה לכך.

כן מובא מבעל ה"**דברי ישראל**" ממודזיץ זיע"א, לבאר הכתוב (שמות ג יג). "ויאמר משה אל האלקים וגו' מה אומר אליהם ויאמר אלקים אהי-ה אשר אהי-ה". הקשה אא"ז זצוק"ל מאי הלשון 'ואמרו לי מה שמו', הוי ליה למימר 'ושאלו' לי מה שמו. ואמר הענין הוא כך, כי משה רבינו אמר היות שיש בבני ישראל בעלי קבלה ויודעי שמות הקדושים כמוני, והנה אנכי בא אל בני ישראל ואמרו לי מה שמו, פירוש, והם יאמרו לי השמות הקדושים, מה אומר אליהם, לא יהיה לי עוד מה לומר אליהם. ויאמר אלקים אל משה אהי-ה אשר אהי-ה שהוא גימט' אמת, ר"ל יש אנשים שהם בעלי קבלה אבל האמת חסר להם והיו עדיין צריכים ללמוד אצלך האמת שהוא העיקר, ושפת אמת תכון לעד עכדה"ק, ודוק והבן.

עד"ז מסופר (מובא ירחון באור החסידות, גליון מט). בימי **אדמו"ר הזקן מליובאוויטש זי"ע** הי' איש אחד שלמד קבלה והעריך עצמו כידיען בקבלה. פעם היו לו כמה קושיות בקבלה, החליט לנסוע אל אדמו"ר הזקן ולנסותו אם אמנם אדם כה גדול הוא כפי שמפורסם... בדרכו נפגש עם החסיד הנודע **ר' שמואל מונקעס ז"ל**, וישאלהו **ר' שמואל** מי הוא ולאן הוא נוסע, סיפר לו ה'מקובל' מטרת נסיעתו, אמר לו **ר'**

מאמר נפלא **מהגה"ק מקויזגלוב** זצ"ל אודות התחזקות בדברי חכמינו ז"ל. (ארץ צבי מועדים עמ' רנא). וז"ל: ראיתי בספר דמדין זה, ד'כל שיש בו קשקשת יש בו סנפיר', יש ראייה ברורה כשמש על תורה מן השמים, דהנה התוספות בחולין (סו: ד"ה כל) הקשו מנין להם לחכמים דכל שיש לו קשקשת יש לו סנפיר, ואולי נמצא דג אחד בים שיש בו קשקשת ואין לו סנפיר, ותירצו בתוספות, קים להם מהלכה למשה מסיני. וא"כ מזה נראה בעליל כי התורה מן השמים היא, כי אי אפשר לבשר ודם לומר כלל זה, והלא עינינו רואות כי מזמן המשנה עד עתה

קשקשת וכו', ומקשו בגמרא ולכתוב רחמנא קשקשת ולא לכתוב סנפיר, אמר רבי אבהו וכן תנא דבי רבי ישמעאל 'גדיל תורה ויאדיר'. ויש להבין הלא כמה הלכות הם כהררים התלויים בשערה ולא נרמזו בתורה רק מעוטא דמעוטא, וכאן יהיה בתורתנו הקדושה תיבה יתירה בלי צורך רק משום יגדיל תורה? ובדרך הלצה יש בנמצא מין דג הנקרא במדינתנו 'לאקוס' ויש לו סנפיר יותר על שארי הדגים והוא מפני שהוא מובחר ממניי הדגים, ובודאי יש לו שורש גדול בתורה, ועל כן נרמז בהסנפיר שיש לו מפני שנכתב סנפיר מיותר בתורה משום יגדיל תורה.

אבל מי שקיבל הכאה ויסורים בגופו שגם בהמה מרגשת בזה, אז ישפיל עצמו לבחי' צומח כמו עץ בעלמא, שאינו מרגיש בהכאה. אבל מי שח"ו חתכו ממנו ענף שגם הצומח מתפעל מזה, אז צריך להשפיל עצמו לבחי' דומם כמו עפר, שאינו מתפעל גם מזה. וזהו 'וידום אהרן', שהשפיל עצמו לבחי' 'דומם' ושתק ולא הרהר כלום, ובשכר זה נתעלה לבחי' 'מדבר' האמיתי, שנתייחד אליו הדיבור מאת השי"ת, והבן.

דבר פלא אי' **במאור ושמש** (ליקוטים עמ"ס חולין). תנן התם כל שיש לו קשקשת יש לו סנפיר ויש שיש לו סנפיר ואין לו

ושבת שמה

ישראל תורה בשבת שמיני שחל אח"פ או פ' אחרי שחל לפעמים אח"פ, שבהן נאמרו להישמר ממאכלות אסורות ומערייות שהן מסט"א שהן מפתח של הלב להוציאו מסט"א, ע"כ נוהגין לעשות החלות במפתח להורות ע"ז שמה שנאמר בפרשיות הללו הן המפתח לפתוח הלב לעבדו בכל דבר כנאמר כי אני ה' המעלה אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלקים כל' שיהא גם אכילה ושת' וכל צורכיכם לאלקים והבן.

• • • • •

שבת געלע מצות

כתב רבינו **הישמשו ישראל** (פר' תזריע אות ג' וד') וזל"ק: שמענו מכ"ק אאמו"ר בשם **המגיד מקאזניץ** זצלה"ה זי"ע שהעולם קורין לשבת אחר פסח שבת געלע מצות, הוא גילוי מצות. עכלה"ק של המגיד עכ"ל. ויעו"ש שהאריך בטעם הדבר עפ"י חסידות. ובספה"ק **תורת אמת** (ח"ב עמ' כו) כתב וזל"ק: הענין מה שקורין השבת הזה געלי מצות, י"ל ששבת הוא שורש כל ענין שבקדושה, ועל ידי השבת מתגלה התפשטות כל הקדושות, לכן השבת שאחר פסח קוראין גילוי מצות, שבו נתגלה שרש הקדושה שאכלנו בשבעת ימי הפסח עכל"ק.

של הקב"ה שלא ע"י שליח, גשמים פרנסה תחיית המתים וחייה, ומפתח הוא ר"ת של ד' דברים האלה מ' מטר פ' פרנסה ת' תחיית המתים ח' חיה, כמ"ש **הטור** או"ח בסי' קי"ד ע"ש, והנה בפסח נידונין על התבואה, ע"כ בשבת ראשון של אח"פ עושין צורת מפתח על החלות להורות דפרנסה הוא בידו של הקב"ה לבדו, ומבקשין אליו שהוא ברחמינו ישפיע לנו פרנסה.

עוד י"ל כי הנה **באוה"י** שם כ' כי לחם משנה הם בסוד תורה שבכתב ותורה שבע"פ יע"ש, והנה בימי ספירה אנו עושים הכנה לקבלת התורה בשבועות, דהיינו תורה שבכתב ושבע"פ וידוע דתורה שבע"פ חביבה יותר לפני הקב"ה מתורה שבכתב כמבואר בירושלמי, ועיין בארוכה בהקדמתי ל' הראב"ן, והנה עיקר תורה שבע"פ היא ששה סדרי משנה, ועיין בהקדמתי בספרי שו"ת לחם שלמה חאו"ח אות י"ד שכתבתי דיש תקכ"ח פרקים משניות כמספר מפתח יע"ש, ע"כ עושין על הלחמים צורת מפתח כלומר דהעיקר הוא תורה שבע"פ שהיא תקכ"ח פרקים בגימ' מפתח וא"ש.

מפתח החלה - מפתח הלב

והביא ה"י **טב לב** מסיגעט זי"ע (ר"ב טוב"י ירושלים תשנ"ד) דף צ"ה טו"ג) מנהג

אי' **באוהב ישראל** (ליקוטים חדשים פרשת שמיני). כי הנה בעת הזאת כשאכלו ישראל מן המן, מהקרבת העומר ואילך לא אכלו עוד מן המן. כמו שאמר הכתוב (יהושע ה, יא) ויאכלו ממחרת הפסח מעבור הארץ. ואמרינן בגמרא (קדושין לז, א) ממחרת הפסח אכול עד השתא לא אכול, ומאז התחילו לאכול מתבואת הארץ, והיו ישראל צריכין לפרנסה כי עד עתה היה להם המן. וזאת ידוע שלכל דבר יש שער כמו שאנחנו מתפללין שיפתח לנו השי"ת שערי פרנסה. ומזה נשתרבה המנהג להיות עושין צורת מפתח על החלות לרמז שיפתח לנו השי"ת שערי פרנסה. טעם הב' יש לומר, כי בעת ההוא סופרים אנו ספירה שבעה שבועות, והם מ"ט יום על דרך סוד נ' שערי בינה. ואנחנו הולכים משער לשער ולכל שער יש מפתח, וזהו שעושין צורת מפתח.

והגה"צ ר' שלמה זלמן **עהרנרייך** הי"ד הביא (אבד"ק שאמלויה "אבני המקום" (ירושלים תשל"ט) ע' רמ"ד): בספה"ק **אוהב ישראל** בליקוטים מביא מנהג מימים קדמונים לנקוב את החלות בשבת שאחר פסח במפתחות ונעשה על החלה צורת מפתח, וכ' שם ובדרושי פסח טעמים ע"ז. ולעד"ה י"ל דאחז"ל דד' דברים הם בידו

ותן תודה, כי התורה מן השמיים ואצבע אלוקים הוא.

קצת מענייני אכילה בקדושה - קידוש במקום סעודה

"דברו אל-בני ישראל לאמר זאת החיה אשר תאכלו" וגו' (יא ב). הרה"ק רבי יחזקאל מקאזמיר זי"ע (מאמר יחזקאל עמ' תכג), נהג לומר אין קידוש אלא במקום סעודה (פסחים קא), הקדושה האמיתית ניכרת על האדם בעת אכילתו, לפי ההתנהגות בעת האכילה לאזט זיך דערקענען וואס און ווער ער איז.

ואמר כ"ק אדמו"ר מאלכסנדר זי"ע, משמו של הרה"ק רבי מנחם מאמשינאוו זי"ע דלכן עושין סעודה לגומרה של תורה, כדי לתהות על קנקנו של האדם אם אכן למד את התורה כדבעי, שכפי

של חיות אשר לא היו נודעים להקדמונים שאז, אלפי מכונות, ומאפס ההשכלה אשר הולכים ומתווספים מיום ליום. וכל אשר לו מוח בקדקדו ואין עיניו טרוטות עיניו יראו ולבבו יבין כי מזה ראייה ברורה ומופת חותך על היות התורה אמיתית מן השמים. דאי אפשר בשום אופן לבשר ודם לומר כזה, ושיהיו הדברים קיימים משך זמן רב כזה, ולא יתברר הפיכו, והדבר ברור כשמש בצהרים, שכן נמסר לחז"ל מסיני דכל שיש לו קשקשת יש לו סנפיר, ושליט בעולמו יודע שכן הוא. ועתה שנס מתניך, כופר, חגור חרבך על ירך, אפיקורס, שא נא כלך תליך וקשתך אם יוכל היות לך פתחון פה לעומת ראייה זו, באיזה תשובה קלה כמות שהוא שיהיה בה ממש, בטח תשים לפיך מחסום, ועתה תנה כבוד לאלוקי ישראל

שהוא קרוב לאלף לשמונה מאות שנה, אשר כל דור ודור מוסיפים והולכים בהשכלה וחכמה, ואין לך יום כמעט שלא יחדשו בו דברים חדשים וידיעות חדשות במסתרי הטבע ובמצפוניה, אשר לא שערום אבותינו, ותמיד ממציאים מכונות חדשות לצוד על ידיהם בריות חדשות, אשר לפנים לא היה אפשר לצודם, מחמת שעדיין לא היו להם אותן המכונות אשר יש להם כעת, בכל זאת לא נמצא במשך העת דג שיהיה מתנגד לכלל הנ"ל. והלא לפני אלף שנים לא ידעו כלל ממדינת אמריקה, עד שבא קלומבוס וחקרה, וגם עד אז לא היה בנמצא כלל מין תפוח אדמה (קרטופל) בארצנו, עד שהובא ע"י חכם אחד, דראקא, ממדינות אמריקה לאירופה, כאשר כתב בעל **התפארת ישראל** באבות (פ"ג בבועז אות א'). והלא כאשר קרה עם מציאת אמריקה, ועם מין תפוחי אדמה, כן היה אפשר כי יתגלה באמריקה מין דג חדש אשר יתנגד לכלל הנאמר בגמ', האין זאת? ועיין **במעדני יו"ט** על **הראש**, סוף פרק אלה טריפות (פ"ה דחולין אות ה') ששאל אותו חכם אחד על הדג הנקרא 'שטינקס מרינוס' שיש לו קשקשת ואין לו סנפיר, ותירץ דכלל הנ"ל לא קאי אלא על דגים שבים, ולא על חיות בים ע"ש. ובא הגאון בעל **החתם סופר** ז"ל (בחדושי לחולין ס"ו). וכתב וז"ל: שוב נתברר לנו ע"י מומחים בחכמת הטבע, וגם הראינו בספרי טבע, שהשטינקוס איננו חית הים כלל, אלא גידולו ביבשה על שפת הים, וקופץ בים פעמים כצפרדע, והוא מין קראקטי"ל קטן, שקראו **רבינו חננאל** 'אלתמחס', שלדעתו הוא הצפרדע שבמצרים, ונאמנו דברי חז"ל שבמים כל שיש לו קשקשת יש לו סנפיר עכ"ל. ועתה בוא וראה, עמוד והתבונן וחשוב, ותתפלא הפלא פלא, כי בכל משך הזמן מעת סתימת הש"ס עד כעת, לא נמצא מין אחד מכל הבעלי חיים שיתנגד לכלל הנ"ל שיהיה לו קשקשת ולא סנפיר, ומין אחד נמצא 'שטינקס מרינוס' הנ"ל לכאורה הוא מתנגד לכלל הזה, אך אחר כך נתברר הדבר שהוא חיית היבשה וכדברי **החת"ס** הנ"ל. ויצא הכלל הנ"ל זכאי בדינו ונקי מכל שמץ קושיה וסתירה, אף שמאז ועד עתה ודאי נתחדשו אלפי אלפים מינים

קול מבשר

ומסיים שם "אני ולא אחר", היינו שאחר, זה, לא יכול לראות ולהבין זאת, יציאת מצרים לא היתה יכולה להיות על ידי מלאך, כי איתא שמכל מצוה שאיש ישראל מקיים נברא מלאך, וביציאת מצרים כתיב "ואת עירום ועריה", ואיתא שלא היה בידם מצות, ולכן היה מוכרח להיות על ידי הקב"ה בעצמו. ונשאר זה קיים לעולם, שאפילו אם יהיה איש ערום לגמרי, יוכל גם הוא להאחז בימים האלו, כי דבר שהיה על ידי השי"ת אינו נפסק לעולם, כדכתיב "ישראל נושע בה" תשועת עולמים", כאשר הישועה היא על ידי השי"ת הרי היא לעולם ועד.

.....

אמרו בשם רבינו אדה"ז מסא"ג זי"ע, כי הרבי ר' מענדעלע מוויטעפסק (יומ"ד א' אייר) זיע"א לעת זקנתו נסע לאה"ק עם אותה כוונה שנסע אברהם אבינו ע"ה לאה"ק, דכמו אאע"ה נסע לשם כדי לעשות הכנה לבוא עת אשר ירשו בניו את הארץ, כן הוא זי"ע עשה בזה הכנה עבור ישראל לגאולה העתידה בב"א. ונזכר לזה ברחמים גדולים במהרה בימינו אכי"ר.

ויוציאנוה' ממצרים - לא על ידי מלאך, ולא על ידי שרף, ולא על ידי שליח, אלא הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו וכו' (הגדה של פסח).

הביא באמרי אמת (גור), (ימים ראשונים של פסח שנת תרס"ה) הקדושת לוי מקשה על מה שאמר בעל ההגדה "אני ולא מלאך", הלא כתיב (חקת כ, טז) "וישלח מלאך ויוציאנו ממצרים" ותירוצו קשה להבין.

אולם לישראל היו אז הסתרות, והם סברו שהיה על ידי מלאך, ובאמת הכל היה על ידי השי"ת בעצמו, רק השי"ת, אני ולא מלאך. השי"ת ישנו בכל ההסתרות, וכתיב "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות", שלעתיד יאירו עינינו ונראה שהשי"ת היה בכל הדוחק והצרות, לעתיד יתגלה אהיה אשר אהיה, בכל יום ישנם הסתרות חדשות, ולכן מחויבים להזכיר יציאת מצרים בכל יום, כי צריכים לדעת שבכל ההסתרות נמצא השי"ת כמו שהיה במצרים, שהם חשבו שהגאולה היא על ידי מלאך ובאמת היה על ידי הקב"ה בעצמו.

התנהגותו בעת האכילה נדע מדריגתו בלימוד התורה. (גליון כרמנו אלכסנדר פרשת שמיני תשע"ו)

"ואת החזיר כי מפריס פרסה, והוא גרה לא יגר טמא ... לכם" (יא, ז). מובא באילנא דחיי שמעתי שקודש אחד אמר בדרך צחות, 'ואת החזיר' מי שמחזר אחר המצוות, כי 'מפריס פרסה' שירוף בפרסות רגליו אפילו פרסה. אך 'והוא גרה' היינו מעה כסף [על דרך הכתוב (שמות ל-ג) עשרים גרה השקל] 'לא יגר' לשון גרעון, כלומר ששומר על כפסו שלא יגרע ולא יתמעט, 'טמא הוא', וכמו שכתוב בהקדמת תיקוני זוהר דמי שהוא קמצן וכילי - נבל שמיה ולא איהו מזרעא דאבהן, וכן אמר הק' מהר"ש מקאמינקא זצ"ל על שוחט שהכיר בו מדת קמצנות, ושוב לא רצה לאכול משחיטתו, ואמר הטעם, כי קמצן נקרא נבל והוא אותיות נבלה, וראוי לחוש שינבל בשחיטתו.

עובדות צדיקים

"קרב אל המזבח" (ט, ז). וברש"י ז"ל למה אתה בוש לכך נבחרת. הרה"ק מאפטא זי"ע הי' דר בהיותו אברך באיזה עיר, ואז לא הי' עוד מכת החסידים, ואנשי העיר ביקשו שיקבל על עצמו את עול הרבנות מהעיר, ולא הסכים מרוב ענוותנותו, ובזמן ההוא כבר נתפרסם שמו של הרה"ק הרר"א מליזענסק זי"ע בעולם, ושאלו אותו אנשי העיר, שאם הרה"ק הרר"א מליזענסק זי"ע יסכים שהוא יהי' כאן המרא דאתרא, הכי גם הוא יסכים, ואמר להם שאם הרה"ק הרר"א יסכים שימנוהו אותו לרב עליהם אזי ג"כ הוא יסכים, ונסע להרה"ק לשמוע חוות דעתו בזה, ויהי' כאשר קיבלו הקהל שלום מהרה"ק הרר"א, זי"ע ראה הרה"ק מאפטא שהרר"א משפשף ידו כמה פעמים באמצע קבלת שלום מהקהל, משום שכאב לו אם נתן שלום לאיש שהי' בעל עבירה, והרה"ק הרגיש בידו הקדושה למי שהוא נותן שלום, והרה"ק מאפטא מגודל ענוותנותו חשב שבוודאי אם הוא יתן שלום

להרה"ק ירגיש שהוא בעל עבירה ולמה יצער אותו צדיק שיכאב לו ידו ע"כ היה ברצונו לצאת מהחדר ולא לקבל שלום, אבל הי' שם קהל גדול ולא הי' ביכולתו לצאת כעת מהחדר, ע"כ החביא עצמו בארגז שהי' שם כדי שלא יצטרך ליתן שלום להרה"ק, ויהי' כאשר אך נכנס להארגז, שמע שהרה"ק הרים את קולו ואמר: הידים שאין אנו צריכין להם הם דוחפים לקבל שלום, ועל מי שאנו ממתנינים הם מחביאין עצמן, והרה"ק מאפטא הבין שכוונת הרה"ק הוא עליו, ע"כ יצא מהארגז וקיבל שלום מהרה"ק, וכאשר נתן לו ידיו, אמר הרה"ק הרר"א, זי"ע ידיו "רב" לו, וראה הרה"ק מאפטא שהרר"א ג"כ ידע לאיזה ענין שבא אליו, ונעשה אח"כ מגדולי תלמידי הרה"ק הרר"א מליזענסק זי"ע. (גליון דברי תורה בעלזא

שמיני תשע"ד)

הרה"ק רבי שלמה לייב מלענטשנא זי"ע אמר על הרה"ק אדמוה"ז מווארקא זי"ע שיש לו כח המעצור, כח המעצור מורה על מעמדו הנשגב של האדם שיכול להעציר ולהסתיר פנימה את מדריגתו. סיפר הרה"ק רבי יצחק מאמשינאו זי"ע (הובא בהגדת משמרת הקודש אמשינאו עמ' קכא) שבעת ביקורו של הרה"ק אדמוה"ז מווארקא זי"ע אצל הרה"ק מרוזין זי"ע בסא"ג, כשיצא הרה"ק מווארקא לנסוע בחזרה לביתו יצא עמו הרה"ק מרוזין ללוותו ונסע אחריו כברת דרך. בעת הפרדס אמר לו הרה"ק מרוזין בפ' הגמ' (ברכות י: עה"כ) (מלכים ב' ד, ט) 'הנה נא ידעתי כי איש אלקים קדוש עובר עלינו תמיד', ומקשה הגמ' מנא ידעה, ות' דלא ראתה זבוב עובר על שולחנו. ולכא' יש להבין איזה קושיא היא זו וכי לא ראתה אצלו עבודה גדולה יותר משאר בני אדם לדעת מזה שהוא איש קדוש? אלא דהענין הוא דישנם ארבעה מדריגות בעבודת ה': ישר, צדיק, חסיד, וקדוש. כל אחד גדול מחברו וכל הגדול מחברו עבודתו הוא בפנימיות יותר ואינו נראה כלפי חוץ. וזהו הפירוש 'בפי ישרים תתרום' היינו שמוציאים שהוא מבחוץ, 'ובשפתי צדיקים תתברך' רק בתוך השפתים, 'ובלשון חסידים תתקדש' הוא

פינת יקרת

עתידי לאמר אליהם, לכל אחד ואחד, ולכן לא יאכלו דבר טמא.

• • • • •

וְאֵת הַחֲסִידָה (יא, יט). פירש"י: ולמה נקרא שמה חסידה שעושה חסידות עם חברותיה. באר הפני מנחם מגור זצ"ל: היינו שהחסידות שלו בפני אחרים, זהו עוף טמא, והחסידות האמיתית כאשר עושה זאת בינו לבין קונו...

כן מסופר שהגרע"א זצ"ל שאל פעם לנכדו הרה"ק רבי לייבל איגר זי"ע: התוכל לבאר את מאמר הזה"ק "איזהו חסיד המתחסד עם קונו" מאי משמע "המתחסד עם קונו". והשיב רבינו מיניה וביה, "איזהו חסיד", המתחסד "עם קונו", זה שמעשי צדקותו וחסידותו הם בינו ובין קונו בלבד, וזר לא יבוא בסודם. (מובא בספר ברכת אליהו, הרב פיישר זצ"ל)

אמירה טהורה ומופלאה הביא בספה"ק קדושת לוי (בפרשתן) עה"כ "וידבר ה' אל משה ואל אהרן לאמר אליהם דבר וכו' זאת החיה" (יא א). ויש לדקדק מאי לאמר אליהם והנראה דהנה רש"י ז"ל כתב על פסוק שמות (ב כז) "האלך וקראתי לך אשה מינקת מן העבריות" שהחזירתו על מצריות הרבה לינק ולא ינק. לפי שהוא עתיד לדבר עם השכינה. לפיכך לא רצה לינק מטמא, משום שעתידי לנבא לישראל מפי השכינה. והרמב"ן הקדוש כתב מה שאסרה לנו התורה אלו הטמאים, משום שאלו מולידים טבע אכזריות בגוף האדם, וישראל עם קדוש צריכין להיות להם מדת החסד. ולעתידי לבוא עתיד הקדוש ברוך הוא לדבר עם כל איש מישראל, כמו שנאמר (יואל ג א) "ונבאו בניכם ובנותיכם". ונמצא כיון שהקדוש ברוך הוא ידבר עמהם. ואיך שייך שהפה שאכל טמא ידבר עמו השכינה. וזהו הרמז וידבר כו' לאמר אליהם, הרמז שאני

יותר פנימי בתוך הפה, ובקרב קדושים תתהלל' הוא רק בתוך הלב ובל יראה החוצה לאיש זר כלל, ולכן שפיר הקשה הגמ' על מה שאמרה איש קדוש הוא, היינו דעבודתו אינו נראה לחוץ כלל, אם כן מנא ידעה. וסיים בזה הלשון: יצח"ק מאכט י'שר צ'דיק ח'סיד ק'דוש, פארט מיר געזונטערהייט (גליון כרמנו שמיני תשע"ה)

בין אכילת אדם לאכילת בהמה

"דברו אל-בני ישראל לאמר זאת החיה אשר תאכלו" וגו' (יא ב.). פעם אחת היה הרה"ק אדמו"ר הזקן מווארקא זי"ע בפרשיסחא והיו שם שני אברכים אשר אחד מהם הייתי מכיר היטב, ובעת הסעודה שאכל שם הרה"ק זצ"ל הנ"ל עמדו תחת הכסא שישב שם הרה"ק הנ"ל וכאשר התחיל לגמוע הרוטב לא הניחו לגמוע אך חטפו תיכף שיריים מהרוטב, וכמו כן היה בעת שהתחיל לאכול הבשר לא הניחו לו ג"כ לאכול, וחטפו תיכף שיריים מהבשר. וכאשר ראה הרה"ק זצ"ל הנ"ל העובדא שלהם הסב את פניו אליהם ואמר להם: החילוק שבין אכילת אדם לאכילת בהמה הוא, שלאדם יש בושה בעת האכילה ולבהמה אין שום בושה בעת אכילתה, ולכן כאשר יש לאדם תירוץ לא להתבייש אין שום חילוק בין אכילתו לאכילת בהמה כי האדם אוכל ובהמה אוכלת, וד"ל. (גדולת הצדיקים עמ' סז)

לאכול אדם...

אך את זה לא תאכלו (יא ד.). סיפר כ"ק אדמו"ר מראחמיסטריווקא שליט"א: פעם אחת הייתי אצל מסיבת פדיון הבן והי' שם בתוך המסובין הרה"ק רבי שמעון מאמשינאו זי"ע, ובעת שהביאו לסעודה הבשר שאל אחד מן החשובים בקול רם 'הנה מאיזה שחיטה היא?', וכמובן הי' שאלה זו כפגיעה בראש המסובין. כאשר שמע הרה"ק מאמשינאו זצוק"ל את השאלה, נענה ואמר בנימת קפידא בצחות לשונו: 'ואנכי תולעת ולא איש, איך וועל איידער עסען א ווארעם ווי עסען א מענטש'...

הלא ידוע עד כמה הי' הרה"ק מאמשינאו זהיר בכל עניני כשרות, והוא הי' מהיחידים אשר כ"ק מו"ח זצוק"ל [כ"ק אדמו"ר מסקווירא זצ"ל] אכל מן המאכלים אשר נעשו בתוך ביתו, וכאשר שאלתי אותו על הדבר, אמר לי 'באמשינאו יכולין לאכול', לאשר הי' יודע עד כמה זהיר לדקדק בכשרות המאכלים - אכן יחד עם כל הזהירות הי' זהיר ג"כ שלא לגרום פגיעה לשום איש מפאת החומרות שלו. (עובדא זו נמסר לידינו ע"י מכון 'אמרות טהורות' שע"י חסידי ראחמסטריווקא ממה שנמצא בכתבים ולא ראו עדיין אור הדפוס, ותשוח"ל)

כיוצא בזה מסופר אצל בנו הרה"ק רבי מאיר'ל זי"ע: שפעם אחת היה באיזה שמחה והיה שם המאכלים בהכשר מעולה. ואולם היה שם 'פרומער' אחד שהלך ותהה על ההכשר ושאל את בעל הבית שאלות מביכות בענין כשרות 'הירקות' ועוד, עד שנתבייש בעל השמחה, אמר הרה"ק מאמשינאו זי"ע למקורביו: 'לאכול בן אדם גרוע מלאכול תולעת'. (בטאון 'עולם החסידות' חודש אייר שנת תשנ"ח) (גליון כרמנו אלכסנדר שמיני תשע"ה)

אכילה עם כוונת האריז"ל

תלמיד אחד שאל את הרה"ק רבי שמעון מזעליחוב זי"ע שיאמר לו ויסביר לו כוונת אכילה להאריז"ל המובא בספה"ק. אמר לו, אם תלמוד כוונות הללו או אם אלמוד עמך כוונת האריז"ל, ותכוון בהם, תהי' כמו בן אדם בעל חשבון חשבונות, 'וועסט זיין איין רעכען מעסטער' ולא תועיל כלום. כוונות האריז"ל הם לבעלי מדריגה שהם שמה במהות הזוה, אז מען איז נישט דארט איז מען גארנישט פועל, העיקר שיהי' לך לב נשבר שלא תחפוץ להתפשט בעוה"ז להיות נכבד ותופס מקום, אזי באמירת שמע ישראל הכל תתעלה, אז די וועסט נישט וועלען זיך צושפרייטען אויף די וועלט, אז די וועסט נישט וועלען זיין א שיינער יוד, אז די וועסט זיין נכנע אונטער רצון ה', עס געזונטערהייט, ווען דו וועסט זאגען שמע ישראל וועט אלץ נתעלה ווערן.

(נהרי אש ליקוטי דיבורים אות עד).

[כתב בשם משמואל (אמור) שמעתי בשם אדמו"ר הרי"ם זצלה"ה מגור בענין שמירה מתולעים בימי הקיץ ששכיחים תולעים, ואמר, אם אדם נגמר בדעתו שמוטב שיחנק באכילתו מלבולע אחת מהתולעים בטח לא תבוא תולעת לתוך פיו, עכ"ד. (כרמנו שמיני תשע"ו).

וראה מאיר עיני הגולה (אותיות רצג - רחצ) כמה עובדות הקשורים לזה איך שניצל החידושי הרי"ם זי"ע, מאכילת שרצים ונימק עצמו שאין זה רוח הקודש רק בהיות שמוכן הוא ליחנק כדי שלא ליכשל באכילת איסורים לכן מצילים אותו משמים. ומוסיף הגה"צ רבי יצחק משה ערלאנגער שליט"א: והנה דרך העולם להתרגש מרוב גדולת הצדיק ולעשות מזה 'מופת', אולם באמת בזאת חפץ היצר שיעשו מזה מופת ויאמרו כמה גדול אותו צדיק כ"כ כמו החידושי הרי"ם... ותחת להניף את היד ולהתפעל ממדריגת הצדיק, יש ליקח מוסר ולדעת שאם יזהר גם הוא במסירת נפש, אזי ישמרו גם אותו מן השמים, ואת זאת בא החידושי הרי"ם להפקיע מליבנו, שאין זה מופת ששייך רק לצדיקים, זהו מסירות נפש פשוט השייך לכל אחד. (גליון 'דוא יקירא' פר' ויקהל)

"את זה תאכלו" (יא ט.). חסיד רוז'נא עבר פעם את פרימישלאן ונשאר לשבות אצל ר' מאיר'ל. הנהגתו של הרבי מצאה חן בעיניו. ביום ראשון נכנס אל הרבי ר' מאיר'ל והגיש לו פתקא ופדיון. אמר לו ר' מאיר'ל: את הפדיון הרי הכינות בשביל האדמו"ר מרוז'ין ושאלה אצלי אם מותר לי, על פי דין, לקבלו. הושיב ר' מאיר'ל בית דין לדון אם מותר לו לקחת את הפדיון. שמעה זאת הרבית ואמרה: מאיר'ל, בשר עם "שאלה" אתה אינך אוכל אפילו אם הרב הכשיר אותך, ואילו מכסף של "שאלה" אתה רוצה ליהנות?

יומא דהילולא

ושם אמר לו שוב, שמוכרח לקבל עליו הנהגת העדה, ורבינו קיבל עליו הרבנות. וחזר לבריאותו כמקודם. (תורת הרה"ק מלענשטנא עמ' רנ"ב)

• • • • •

רבי משה קסטנבוים מתושבי ביאלא סיפר, כי אחד מידידיו הנוכחים שהיה מפקד בצבא איבד את ארנקו ובו תעודות חשובות וכן כספים רבים, וחשש היה, שמא ימצא יהודי את הארנק ולא יחזיר לו. בעצת יועציו פנה וביקש ממנו לבוא איתו אל הרבי הגדול כדי שהוא יגזור בחרם על כל מי שמצא את הארנק שיחזיר אותו לבעליו. ר' משה החליט לנסוע איתו לגדול צדיקי הדור בקוצק, שכן שמו של ה'שרף מקוצק', שהיה נפוץ בעולם כולו. אולם כשהגיע לשם ונודע להרה"ק מקוצק שר' משה הוא מחסידיו של רבינו, שהתגורר אותה שעה בסוסנוביץ, טען כלפיהם: "מדוע אינכם נוסעים לסוסנוביץ?". בתשובה לטענת ר' משה שרבו אינו ידוע בעולם, סיפר הרה"ק מקוצק בשבחו של רבינו וגילה, כי בראש השנה התאספו כמה מצדיקי הדור לפני בית דין של מעלה וטענו כי כשל כוח הסבל של מצוקת הגלות, ורצו לדחוק את הקץ. מובן, שהיו מימינים ומשמאילים, אולם לפתע פינו כולם את הדרך לאברך אחד שבא להכריע את הכף, ואמר כי הוא אינו מסכים לכך, שעל ידי דחיקת הקץ ילכו לאיבוד כמה וכמה יהודים, כי לא יוכלו לסבול את הצרות, אם יבואו עליהם בפעם אחת בזמן קצר. ה'שרף מקוצק' אמר, כי האברך הקדוש הזה, שהוא רבינו, הכריע בדעתו את כל הצדיקים, ואם כן דעו, כי למעלה אין מחשיבים אותו לרבי קטן. (סיפורי ב"ד של מעלה, עמ' כ) [מלוקט מגליון פניני צדיקים שמיני תש"פ]

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן!

הרב משה חי קליגסברג חתן הרה"ק רש"ל מלענשטנא זצ"ל סיפר, כי גיסו (רבינו) בן יחידו של חותנו, קודם שבא בקשרי תנאים, שלח מחו' את הרה"צ רבי שמואל שינעווער (בעל רמתים צופים) ללענשטנא, לבחון את רבינו, והיה אז ילד ולמד בחדר, וציווה שילמד את המשנה, והתחיל רבינו ללמוד, ואמר: "התקין רבן גמליאל הַזֶּקֶן", כלומר, שרבן גמליאל תיקן את הַזֶּקֶן, אשר כל אומה ולשון לא ישלוט בה. וצווח עליו ר' שמואל: "די עם הארץ". ונכנס הילד לאביו הקדוש וסיפר לו את הפירוש שהוא אמר במשנה, ואשר ר' שמואל צעק עליו והגדירו כעם הארץ. ואז קרא אביו הקדוש להרה"צ ר' שמואל ואמר לו: "אינכם יודעים מה שהוא רואה, שיהיה ח"ו גזירת המלכות על זה, ובזה הפירוש המתקין הדבר". וגם התבטא בהתפעלות: "לא ידעתי כי יהושע'לי שלי יש לו השגה ב"ג תיקוני דיקנא קדישא, ואני מבטיח לכם שאתם תעמדו עוד כל היום תחת פתחו, קודם שתוכלו להיכנס אליו". ואח"כ כשנעשה רבינו למנהיג ישראל, בא הרה"צ ר' שמואל לסאסנאוויץ ועמד תחת פתחו כל היום, לקיים דברי רבו ואביו הקדוש זי"ע. (קרני ראם, להגרא"מ רבינוביץ, עמ' י"ט)

• • • • •

בעת שנפטר אביו הקדוש מלענשטנא, רבינו לא רצה להנהיג את העדה בהטעימו: "כמה יסורים וצרות עברו על אבי הקדוש, עד שנעשה רבי, ואני בלי יסורים תיכף אני רבי?!". ואמר לחסידי אביו את אותם הדברים, וסיים: "אבל קשה עלי פרידתכם, שתיפרדו איש מרעהו, על כן אני מבקש שניסע כולנו לצדיק אחד". ובחר באדמו"ר הק' מווארקא ר' ישראל יצחק קאליש. ואמר שגם הוא יסע לשם, וכן היה שרבינו נסע לווארקא. ואח"כ כשרצה לנסוע משם, אמר לו האדמו"ר מווארקא, שהוא מוכרח להנהיג את העדה. רבינו לא רצה בשום אופן לקבל זאת. אז אמר לו הרבי מווארקא כי אם הוא לא יקבל עליו הנהגת העדה - הוא לא יאריך ימים. ואף על פי כן לא קיבל רבינו זאת ונסע לדרכו. וכשבא לק"ק שעדליץ, חלה מאוד, ובא גם הרבי מווארקא לשעדליץ לבקר,ו

כ"ח ניסן (תרל"ג)

יומא דהילולא קדישא

של בעל "תולדות אדם"

הרה"ק רבי יהושע מאוסטרובא

זיע"א בן הרה"ק רבי שלמה לייב

יהודה מלנטשנא זיע"א

מרבותיו: אביו, האדמו"ר ר' שלמה לייב יהודה. ר' שלום רוקח מבעלז, ר' ישראל יצחק קאליש מווארקא, ר' ישראל פרידמן מרוז'ין, ר' מנחם מנדל מוורגשטון (השרף מקוצק), ר' משה מקוברין, רבי מאיר מפרימישלאן.

כאשר רבינו נולד - השמחה הייתה עצומה. הגיע יום הברית. ציבור גדול התאסף. אביו היה בשמחה עצומה ואף גילה, שהמשיך לבנו את נשמת התנא רבי יהושע בן פרחיה, ולכן נתן הרבי לבנו את השם 'יהושע'. המוהל היה אביו בעצמו, אך את הפריעה הוא עצמו לא הצליח לעשות, ולאחר שהתייגע הרבה זמן לפרוע ולא עלתה בידו, קרא לתלמידו **רבי שמואל שינאוור** וציווה עליו שהוא יפרע. לאחר הברית לקח אביו מגש עם עוגת זנגביל, והסתובב בין העולם כשהוא עצמו מחלק להם עוגות ושתיית לחיים לשתייה. באמצע חלוקת הכיבוד נשמעה לפתע צעקה גדולה: "הצילו! הילד גווע למוות!". מיותר לתאר את הרעש שהידיעה המרה עשתה. כל החסידים קמו בבהלה ממקומם, אבל הרבי, אבי התינוק הרגיע את כולם והמשיך לחלק כמקודם עוגות ושתייה. לאחר שכולם התכבדו, ציווה הרבי להביא לפניו את הילד ואמר: "למה הנכם מבלבלים את הראש, וכי מה חסר לילד, הוא רק עיף מקבלת עול מלכות שמיים שרק זה עתה קיבל על עצמו". החזירו אותו לאימו. ואכן לאט-לאט פתח הילד את עיניו, והזיז את כל אבריו. ובכמה הזדמנויות היה **רבי שמואל שינאוור** צועק: "יהודים, אני מעיד, שכאן נעשתה תחיית המתים!". (תורת הרה"ק מלענשטנא עמ' רמ"ח)

• • • • •

כ"ח ניסן (תשס"א)

יומא דהילולא קדישא

של האדמו"ר מפינסק קארלין

זצוק"ל הרה"ק רבי אהרן הכהן

רוזנפלד זיע"א

בן הרה"צ רבי יצחק מנשה זיע"א

מרבותיו: הרה"ק רבי יוחנן פרלוב מקרלין זיע"א והרה"ק רבי אברהם אלימלך מקרלין זיע"א.

עוד בעודו נער, ניכר בעיני כל רואיו את הנהגותיו המופלאות: אהבת התורה שבו, הענווה, כיבוד האב המופלג. חוט של חסד ומידות תרומיות אפפו אותו ואת דמותו, ונודע כמתמיד עצום ועובד ה' מופלא. למד בשיבות 'חיי עולם' וקרלין בירושלים. כל שנותיו הרביץ תורה לרבים, וכיהן כמגיד שיעור בשיבת 'עץ חיים' ובישיבות בעלז בארץ ובבגליה. בשנת ה'תשנ"א הוכתר כאדמו"ר לעדת חסידי פינסק-קרלין. והמשיך בדרך ההנהגה, שיינק מרבו ר' יוחנן. דהיינו כוונה, השתפכות הנפש, דבקות נפלאה והתלהבות בתפילה. הקפיד לעמוד על רגליו במשך כל התפילה, ואף בימי חוליו. התמיד בלימוד התורה וניצל כל רגע נתון. הדגיש את החשיבות של 'זמן' והתריע על בזבז הזמן ולימוד התורה. אלפים שיחרו לפתחו להתבשר מאורו ושיחות קודשו. נודע בגודל כוחו לעורר לבבות ישראל ונתפרסם כצדיק נשגב הפועל ישועות בקרב הארץ. כל צרה בקרב העם המייסה את לבבו. בליל פטירתו של רבו, ר' יוחנן פרלוב, הקיץ משנתו לפתע בבעתה. הוא חש לבית המדרש ופתח חומש כדי לעמוד על טיב החרדה, כדרכו במקרים אלו, והנה לחרדתו נפתח החומש במילים 'ידום אהרן'. הוא הסיק מכך, כי נשבה ארון הקודש ואכן כך התגלה. [פלא הוא, גם רבי אהרן נפטר בליל שבת קודש פרשת שמיני בו מופיע הפסוק וידם אהרן].

• • • • •

מוסר השכל מובא בספרו "משנת החינוך", (ארחות אהרן - לכ"ק מרן אדמו"ר מפינסק קארלין זיע"א) וכך כתב: תהילה לקל יתברך שבזמננו הוכשר הדור, וכל הנערים הנכנסים

ללמוד בבתי התלמוד ממשיכים דרכם בשיבות וצועדים בדרך הטוב והישר. אמנם לפי שנות דור לאחר החורבן הגדול באירופה, היתה כאן בארץ הקודש תקופה מרה ל"ע, בה נשבו רוחות זרות וסחפו עימהם רבים וטובים לאבדון, כמו מגיפה ממש. שמכיתה של עשרים נערים יצאו כעשרה עד חמשה עשר נערים לתרבות רעה ו"ל. באותם ימים עמדו הכל אובדי עצות, כי לא העלו כה על הדעת שכל מטרתם בהקמת המדינה היתה רק נגד התורה הקדושה. עד שהגיע הרה"ק מבעלזא זי"ע ועוד צדיקים וקדושים, והכניסו רוח קדושה בארץ ישראל, ורוממו את קדושת הישוב.

לאחר שנים רבות מאותה תקופה נזדמן לנו לפגוש באחד מאותם נערים שיצאו אז לתרבות רעה. נענה האיש והסירה, כי מכל מצוות התורה נשארה עימו אך מצוה אחת המלווה אותו כל ימיו, היא מצות נטילת ידיים שחרית. עליה מקפיד ושומר מכל משמר מידי יום ביומו, ואינו מוותר בכל מצב שהוא, יהיה מה שיהיה. והיה הדבר לפלא בעינינו שאיש זה שלא שת ליבו על מאכלות אסורות ואיסורים אחרים ו"ל, יקפיד כך על מצוות נטילת ידיים שחרית, עד שהסביר הלה כי אין זאת אלא מחמת דברי רבו שעמדו ויקדו נגד עיניו משך כל ימיו חייו. רבו זה היה הרב החסיד רבי ישראל בער שיפמאן ז"ל, שהיה כולו חטיבה אחת של אש קודש, יהודי נלהב בלהבת אש. ואש הקודש שהכניס בהסברת חומר ענין ה'נעיל וואסער' - היא מצוות נטילת ידיים שחרית, חרשה תלמים בלבבו ונשארה אצלו לקנין נפש בכל מקום שהגיע אליו, בצבא ובכל מקום. זהו כוחו של מחנך, שיש בידו להטביע בנפשו של החניך את חותמו לעד ולנצח.

• • • • •

סיפר אברך ירושלמי, כי אחרי בואו בברית האירוסין נכנס אל רבנו להתברך בברכת מזל טוב, הצדיק קיבלו כדרכו בקודש במאור פנים ובחביבות יתירה, כשנפנה ללכת שואלו רבנו: "למה אינך לובש מעיל בימי טבת הקרים?", הרכין הלה את ראשו וענה בלחשה כי אין לו מעיל, על אתר קם רבנו ונכנס לחדר השני, נטל את מעילו הוא ונתנו במתנה לחתן, שניסה להתנגד אך ללא הועיל. וכן קרה לא אחת, שהיה רבנו נותן צעיפו לבחור, שראה,

כי אינו לבוש כדבעי ואינו מוגן כראוי מפני הקור... באחד ממסעותיו של רבינו לעת זקנותו נקלע ליישוב אחד, וארע לפתע, שהיה נזקק לנקביו. לא אבה רבינו להיכנס לבית-מדרש המקומי מפני כבודו של בית המדרש, וגמר אומר לעלות לבניין מגורים. שיך רבינו את רגליו ועלה לקומה הראשונה והקיש בדלת, נפתחה הדלת ע"י איש גס רוח, מששמע את הבקשה, החל לשפוף עליו קיתונות של גפרות וגירשו בקללות ובבושת פנים. חזר רבינו על עקבותיו, והחל לשרך רגליו החולות והזקנות לקומה העליונה והתברר, כי לא הייתה מיושבת בדיירים, כך שהוצרך לעלות לקומה נוספת. עודו עולה מדרגה אחר מדרגה מתנשם ומתנשף מכווץ המאמץ, ובן לווייתו שומע, כי שפתי רבינו ממלמלות משהו, היטה את אוזנו כאפרכסת, ונדהם לשמוע את רבינו חוזר שוב ושוב: "תמחל ה' למי שמצער לי, מחול לו. תמחל לו ה', מחול לו".

• • • • •

פעם אחת התהלך רבינו ברחוב של עיר והבחין בשני ילדים, העומדים וממתנים שיעבירו אותם את הכביש, ניגש רבינו נטלם בידים והחל להעבירם את הכביש. משמשו בקודש לא יכול לסבול זאת וביקש לרבינו, כי יניח לו להעבירם את הכביש, על כך השיב לו רבינו: "ותפילין, אתה גם מניח במקומי?".

• • • • •

פעם נראה רבינו במנעלים חדשים לרגליו בעוד הקודמים לא היו במצב גרוע כל כך. התפללו בני המשפחה, כי נודע רבינו כמתפק במועט וכאינו ממחר לרכוש דברים חדשים... הרצו בפניו את התמיהה ורבינו נענה בפשטות וברגש: "לא הרחק מכאן פתח אברך אחד חנות נעליים למחייתו והבחנתי כי אינו רואה סימן ברכה. הרגשתי בנפשי צורך לחזקו ולעודדו, ולכן רכשתי אצלו זוג נעליים כדי לשמחו".

• • • • •

באחד מימי ערבי פסחים, בא לפני רבינו אברך שבור ודמענו על לחיו, מתנצל הוא בפני רבינו, כי אמנם אינו מכיר, אך מרגיש הינו, כי נצרך הוא לשפוף את מר נפשו. וזה דבר המעשה, כי התברך במשפחה ברוכת ילדים רובם ככולם

בתואר 'רבי' מרגיש אני, כאילו דוקרים אותי בחנית".

• • • • •

מסופר, כי חסיד אחד בשם מרדכי הגיע להתארח בשבת בחצרו של רבינו, אך עם כניסת השבת נפל למשכב וחלה ולא יכול היה לקום ממיטתו. כל אותו ליל שבת קדח החסיד בחומו, ואף למחרת נמנע הוא מלקום ממיטת חוליו, רבי משה שמע על החסיד, שבא לחלות פניו אך חלה, וציווה, כי יביאוהו לפניו. משהגיע החולה לפני רבי משה היה מתנודד מרוב חוליו, וכמעט שלא יכול היה לעמוד על רגליו, אך רבי משה לא שת ליבו לכל זאת ואמר לחסיד: "אספר לך מעשה ממורי ורבי - **רבי מרדכי מלאכוויטש**. מעשה בחסיד, ששמו אף הוא היה מרדכי, שבא לשבות את השבת אצל מורי ורבי, ואף הוא חלה ולא יכול היה לישב ליד שולחנו של מורי ורבי, בא אליו מורי ורבי רבי מרדכי ואמר לו: "המאמין אתה כי **מרדכי היהודי** ממגילת אסתר הרי הוא צדיק?" - "אכן כן", ענה החסיד. הוסיף מורי ורבי ושאל אותו: "המאמין אתה כי הרה"ק **רבי מרדכי מנשיץ** צ"ל הוא צדיק?" - "אכן כן", הוסיף החסיד וענה. המשיך **רבי מרדכי** ושאל: "ומאמין אתה שאני ששמי מרדכי הרי אני צדיק?" - "אכן צדיק אתה", אמר החסיד, "אם כן" - אמר **רבי מרדכי** - "הרי אנו שלשה צדיקים ששם מרדכי גוזרים כי אתה מרדכי תקום ממיטת חלייך ותבריא. ואכן מיד הבריא אותו חסיד. אף אתה אמר **רבי משה** לחסיד החולה מאמין אתה במעשה זה ממורי ורבי, **רבי מרדכי מלכוויץ**? כן - ענה החולה - מאמין אני בסיפור זה, אם כן אמר רבי משה ירצה ה' ותתרפא לאלתר, וכדבריו של **רבי משה** כן היה, אותו חסיד הבריא לאלתר וקם על רגליו כאחד האדם.

• • • • •

מעשה באיש אחד, שבנו הקטן בן העשר הוכה ל"ע פתאום במכת עיוורון על שתי עיניו. כמובן, האב לקח את בנו לרופאים מן השורה הראשונה - אולם ללא הועיל. בצר להם נסעו האב ובנו אל רבנו לקאברין ויבואו אצלו לעת סעודת הלילה ויגש האבא ויספר לרבינו בבכיות נוראות את כל המאורע, השיב לו רבינו - אין זה כלום, הוסיף רבינו ואמר להם את הפסוק

נהג להקפיד על טבילה במקווה, גם כאשר היה קר כקרח. נהג לקיים מנהגים רבים בקדושה וטהרה וכן לקבל את השבת מבעוד היום גדול. רבים פנו אליו ונושעו. בעל רוח-הקודש. ניבא את יום פטירתו. נודע בענוותנותו המופלאה גם לאחר ששימש כאדמו"ר.

פעמים רבות תמה על האלפים הרבים הפוקדים את חצרו. פעם אף ציין ואמר, כי חסד עשה עימו הקדוש ברוך הוא לעת זקנתו, שכיוון שראה שבכל ימיו היה רגיל לישב בחברת אנשים ודרך הזקנים שיושבים לבדם, על כן לעת זקנתו גרם הקדוש ברוך הוא, שאנשים יימשכו אחריו וכך הוא יכול להמשיך באורח חייו אליהם הורגל כשסביבו אנשים רבים. במשך עשרים ושש שנים הנהיג את קהל עדתו.

על אוהל קברו נכתב שמי שיפריז בשבחו "אקום ואטור בו בזה ובבא, אבל מותר לכל אחד להגיד עליי שהייתי אוהב ישראל".

• • • • •

פעם בערב ראש השנה שאל את אחד האברכים הצעירים, שהיו סמוכים על שולחנו, האם אביו שנמנה על חסידיו יצא לדרכו לחוג את ראש השנה בקוברין, אותו אברך ענה כי ודאי שכך, וזה שבועות מספר שאביו בדרכו מביתו לקוברין, הוסיף **רבי משה** והקשה: "וכמה המרחק יש מבית אביך לקוברין?" ענה האברך: "כך וכך פרסאות", לא נחה דעתו של רבינו ושאל: "ואביך, האם הוא צועד ברגליו או שמא סוס ועגלה יש לו?" ענה האברך הצעיר כי אביו צועד ברגליו ללא עגלה, "ובן כמה הוא אביך?" הקשה הצדיק, "בן שבעים שנה" נענה. תפס רבי משה את ראשו בשתי ידיו ואמר לחסידים: "צאו וראו כמה גדול הוא השקר, שאני מסוגל לגנוב דעתו של זקן בן ע' שנה, שיכתת רגליו פרסאות רבות לבוא אליי, עתיד אני ליתן את הדין, על כל אותן פסיעות, שצועדים אליי היהודים הבאים לחצרי לשווא".

כל ימיו עמל רבינו לעבוד את בוראו באמת ולשבר את מידותיו, העיד הוא על עצמו, כי מטבעו הרי הוא קפדן ביותר ומקפיד עד כדי חוט השערה, אך עמל הוא כל חייו רבות על מנת לשבר מדה זו, "ברם", אמר **רבי משה**, "כששומע אני את החסידים מכנים אותי

תינוקות ועולי ימים, ולפני שבועות מספר עמדה זוגתו הצדקנית והודיעה נחרצות כי השנה די לה בטיפול היומיומי בגידול הילדים, ואין זמנה עמה לעבודת הניקיון לפסח, ועל כן מטילה היא בזה את כל עבודות הניקיון וההכנה לפסח על כתפיו הרכות. וזה כבר כמה שבועות, שעומד הוא מהבוקר עד הלילה ונקרע מהעבודות המפרכות שלא הורגל בהם, ולא רק זאת, אלא גם הבית צר מהכיל, ואינו מצליח לעשות מאומה מרוב אי הסדר השורר בבית וקרוב הוא לסף התמוטטות. עמד רבינו והיטה אוזנו ברוב קשב תוך ירידה לפרטים הקטנים בהשתתפות כנה, מנחם ותומך ומאמץ ברכיים כושלות. בערב פסח בבוקרו של יום מוזמן האברך לבית רבינו, והנה בא לקראתו רבינו בצהלה ובסבר פנים יפות, תוך שהוא נענה אליו: "הלא עבדת בערבי פסחים עבודה מייגעת ומפרכת, חשבתי, כי מגיע לך קצת תגמול, הנה קניתי לך טלית מהודרת והשחלתי בעצמי את הציציות, גם אביא לך ג' מצות משלי לליל הסדר". פני האברך אורו ורוח אחרת הייתה עמו, עיניו זרחו באושר בראותו כי יש מישהו שקרוב ללב, שמשותף ומרגיש בקשיים העוברים עליו. "מה אומר ומה אדבר" - מסיים האברך - "אותה שנה ערכתי את ליל הסדר בהתרוממות הנפש והמוחין, ובשמחה מיוחדת". [מלוטק מגליון פניני צדיקים שמיני תש"פ]

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן!

כ"ט ניסן (תרי"ח)

יומא דהילולא קדישא

של הרה"ק רבי משה מקוברין זיע"א
בן הרה"ק רבי ישראל אליעזר זיע"א

מרביתו: ר' משה משרשוב (צדיק נסתר), ר' מרדכי (ראש שושלת לאכוויטש), ר' נח מלאכוויטש, ר' ישראל מרוז'ין.

במשך כ"ו שנים שימש כאדמו"ר לאלפי חסידים מגזע קרלין ולאכוויטש, שנהרו אל חצר קודשו עד לפטירתו.

(דברים כ"א) ולא אבה ה' אלו' לשמוע אל בלעם ויהפוך ה' אלו' לך את הקללה לברכה, והוסיף רבנו ואמר להם: "לכו ותנוחו מעמל הדרך", והם הלכו לנוח כמו שציווה עליהם הצדיק, הבוקר אור, והנה שבו מאור עיניו של הנער כבראשונה והיה מזה קידוש ה', וראו כולם כמה גדול כח הצדיקים. (גליון פניני צדיקים שמיני תש"פ).

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן!

ל' ניסן (ה'ש"ף)

**יומא דהילולא קדישא
של המקובל האלוקי הגה"ק
רבי חיים ויטאל זיע"א
בן המקובל הגה"ק רבי יוסף סופר
(קאלברוי) זיע"א**

בשנת חמשת אלפים ושלש מאות וא' לצירה, בהיות אבא מארי עדיין בחו"ל נתארח אצלו תלמיד חכם אחד גדול בדורו ושמו ר' חיים אשכנזי, ואמר לו: דע כי אתה עתיד לילך לארץ ישראל... ושם יולד לך בן, וקראת שמו חיים בשמי, והוא יהיה חכם גדול, שלא יהא כמוהו בדורו - בגילוי נפלא זה פותח הגה"ק רבי חיים ויטאל את ספרו "ספר החזיונות" (בו העלה סדר תולדותיו, קורותיו וחזיונותיו הנוראים והטמירים מכמותינו). ואמנם כעבור שנתיים, לאחר שאביו הצדיק רבי יוסף, סופר סת"ם [אשר הב"י, בשם המלאך המגיד, והאריז"ל, העידו עליו ש"חצי העולם היה ניזון בזכותו, בזכות התפילין הכשרים שהיה עושה"] עלה לאה"ק, נולד לו רבינו, בר"ח מרחשון שנת ש"ג, בעיה"ק צפת ת"ו.

• • • • •

במעלליו התנכר הנער, וגדולי הדור ראו כי עתיד הוא להאיר פני תבל. בשנת ה"ב לחייו, גילה לו אחד מחכמי עיה"ק צפת שעתיד הוא לעמוד בפני נסיון גדול, כאשר יעלו בלבו הרהורים של התרשלות בלימוד התורה "ואם תבחר בדרך גן עדן, תעלה בחכמה וביראת חטא על כל בני דורך. דבר שלא ישוער". ואכן "לא נפל מדבריו ארצה", לאחר שזכה כמובן

לעמוד בנסיון. למד תורת הנגלה אצל הגה"ק רבי משה אלשיך זיע"א

• • • • •

ה"חידושי הרי"ם זי"ע למד עם נכדיו בספר **שערי קדושה מרבי חיים ויטאל זי"ע**, ואמר בזה הלשון: בספר זה נמצא עבור יהודים מקטן עד גדול אפילו בעל רוח הקודש [צוואת השפתי צדיק (צוואה ה)].

• • • • •

על מצבתו חרות האבן הזאת מצבת קבורתו חד מבני עליה, דנהירין ליה שבילי דשמיא כבן עזאי בשוקי דטבריה, אשר היה בתורה עמלו, בנגלה ונסתר יומו ולילו ידיו רב לו, צדיק באמונתו, עולם האירה מתורתו, ואף כי אחרי מותו, ויהיה האיש ההוא גדול, מני"ד הרב הגדול מבצר עוז ומגדל, מר קשישא כולל כל דבר שבקדושה ח"ק ופרישא מו"ר ורבינו הדוני והדרנו עט"ר המקובל האלקי המפורסם כמוהר"ח חיים ויטאל זצוק"ל עלה שמים יום שלשים לחדש ניסן ש' הש"פ לפ"ג. יה"ר שזי"ע ועכזי"א נפש אדוני צרורה בצרור החיים."

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן!

ל' ניסן (ה'תקל"ו)

**יומא דהילולא קדישא
של "היעב"ץ" הגה"ק
רבי יעקב ישראל עמדין זיע"א
בן הגה"ק רבי צבי הירש זיע"א**

מרבותיו: ר' צבי (אביו), ר' מרדכי כץ.

חיבר למעלה מ-ארבעים ספרים בכל מקצועות התורה - בית יעקב - סידור תפילה - לחם שמיים - פירוש על המושנה - מגילת ספר - מזור וקציעה - פירוש על שו"ע אורח חיים - מטפחת ספרים - על הזוהר - עמודי שמיים - סידור - עץ עבות - שאילת יעב"ץ - שו"ת - תורת הקנאות - ציצים ופרחים - בענייני קבלה - מגדל עוז.

מרחיב היעב"ץ מעיד על בגד שירש מאביו **החכם צבי זי"ע**, וזה לשונו: "ואין הפלא

שייתקיים מלבוש שמתכסה בה אדם ארבעים שנה יותר, כי זה מצוי, ואני היה לי מלבוש מבגד צמר נצבע פעמים רבות בכמה מיני צבע, שירשתי מאבי ז"ל ונתכסינו בה יותר מחמישים שנה. והלכתי בו שנים רבות בתמידות כל יום, גם במסע דרכים רחוקים הייתי לבוש בו, ובכל זאת לא בלה ולא נפסד ברוב הימים אחר שעשיתי לי מלבוש חדש. כי היה תלוי במגוד כל השנה. רק בט' באב לבד לבשתי לזכר...אעפ"כ לא בלה...." עכ"ל. (קובץ כרם שלמה, שנה יא קובץ י עמוד לה).

• • • • •

סיפר הגאון רבי אהרן סולובייציק **זצ"ל** (הקדמת 'קול בריסק') על ההתייחסות של הגאון רבי יעקב עמדין **זצ"ל** לפוליטיקה.

הגאון רבי יעקב עמדין **זצ"ל** רצה פעם ללמוד את השפה הגרמנית. למטרה זו הוא לקח תרגום גרמני של כל התנ"ך וקרא את כל התנ"ך מההתחלה עד הסוף בתרגום גרמנית. מכיון שהוא ידע תנ"ך מאד טוב, אז על ידי קריאת התרגום הגרמני של התנ"ך כולו הוא הצליח לקלוט את השפה הגרמנית.

אחרי זה אמר הגר"י עמדין **זצ"ל** שהוא יקח עיתון גרמני וישתדל לקרוא את העיתון, אבל הוא נתקל במלה אחת שלא היתה ניכרת לו מתוך התרגום של התנ"ך, המילה הזו היתה המילה 'פוליטיק'.

הר"י יעקב עמדין לקח מילון גרמני לבדוק המובן של המילה פוליטיק, במילון כתוב שהמובן הוא 'דיפלומטיק', אבל הר"י יעקב עמדין גם לא ידע המובן של דיפלומטיק מפני שגם מילה זו לא הופיע בתרגום של התנ"ך. הוא בדק גם את מילה הזו במילון ושמה היה כתוב שהמובן של דיפלומטיק הוא 'פוליטיק'... אז לא ידע מה לעשות...

בסוף הוא החליט שהוא יקרא את העיתון הרבה והוא ישתדל להבין מתוך קשר הדברים בהרבה מקומות בעיתון מהו המובן של פוליטיק ודיפלומטיק. לבסוף אמר הגאון רבי יעקב עמדין **זצ"ל** שמתוך קשר הדברים בעיתון בהרבה מקומות, הוא הגיע למסקנה שהמובן של פוליטיק ודיפלומטיק הוא: 'אחד בפה ואחד בלב'.

• • • • •

כתב רבי יעקב עמדין בסידורו שזהו כבוד מלכותו שבני ישראל נשארים חיים וקיימים בתוך עומק גלות חשוך מר כזה, שזהו הנס הגדול מכל. (גליון פניני צדיקים שמיני תש"פ).

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן!

א' אייר (ה'תע"ח)

יומא דהילולא קדישא של בעל
"החכם צבי" הגה"ק רבי צבי הירש
זיע"א בן הגה"ק רבי יעקב זיע"א

צבי והמהרש"ל, וכן אמר שמזכירים את שמם, כל החיצונים אחזתם פחד ומסתלקים.

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן!

א' אייר (תקמ"ח)

יומא דהילולא קדישא
של בעל "פרי הארץ"
רה"ק רבי מנחם מנדל (מוויעפסק)
זיע"א בן הגה"ק רבי משה זיע"א

בטל ילדותו קיבל תורה מפי המגיד הק' ממעזריטש, שהתגורר אז בטארצין והרביץ תורה לילדי ישראל. כבר אז זכה לבקר בהיכל קדשו של הבעש"ט הק', אשר הראה חיבה וקירבה יתירה אל הנער. את הבעש"ט הק' זכה לראות ואף להמצא במחיצתו פעמיים, פעם בהיותו עוד בגיל תשע אז הביאו אביו אל הבעש"ט הק' ושהה שם כל יום השבת קודש, היה זה בשב"ק פ' "ראה", כמו"כ כעבור שנים בהגיעו לארץ הקודש היה ג"כ פרשת "ראה" ואמר אז כי בפרשת "ראה" מצפים תמיד לטוב, כי גם נסיעתו אל המגיד בפרשת "ראה" היתה, ופעם השניה הי' יחד עם רבו הרה"ק רבי דב בער המגיד ממעזריטש זי"ע שהגיעו לבעש"ט הק', ואז שח לו הבעש"ט הק' סיפור, והרה"ק רבי מנחם מענדל אמר שבסיפור זה גילה לו הבעש"ט הק' את כל אשר אירע לו בעבר ואת כל אשר יתרחש לו בעתיד עד ליום מותו כולל עלייתו לאר".

• • • • •

מסופר שרבו המגיד הגדול ממעזריטש זי"ע הסמיכו בהיותו מסתופף בצלו, וליוה אותו עד הנהר, מקום שם הכריז לפני קהל החסידים: אין מושחין מלכים אלא על המעיין. באותה שעה גילה לרבינו - תלמידו, כי יש בו ניצוץ מנשמת חזקיהו מלך יהודה. בהוסיפו, כי אין לו להתבטל בפני אף אחד בעולם ועליו לדעת כי עם מי שייפגש אי פעם בכל ימי חייו, הרי הוא גדול הימנו.

• • • • •

הנהגתו של הרה"ק רבי מנחם מענדל מוויטעפסק זי"ע בעמ"ח "פרי הארץ" היתה מופלאה ביותר, בבחינת מלכות ושררה, שאפי' הרסן של סוסו הי' עשוי מזהב טהור, אך מבעד לגינוני המלכות שבהם התנהג בגלוי, שכנה נפש שפלה ולב נשבר, כפי שהתבטאה בחתימתו "השפל באמת".

וכך העיד עליו הרה"ק בעל "תולדות יעקב יוסף" מפולנאה זי"ע כשביקר בפולנאה בטרם עלייתו לארץ ישראל, ולמרות שהגיע אליו במרכבה כדרך הנגידים והתהלך ברחבה "קיבלו הרב מפולנאה בכבוד גדול מאוד, ותלמידיו התפלאו על זה מאוד, וגם חרה להם היטב על שהוא מתנהג בגדולות". לשאלת תלמידיו ה"תולדות" את רבם "מה זה שחלק לו כבוד כל כך, היתה תשובתו כי מלך אחד נצרך לפעמים לנסוע מביתו, והיה לו אוצרות חשובים לסגולת מלכים, וסגר כל אחד בשמירה מעולה כראוי, רק דבר אחד היה לו שמאוד היה ירא לנפשו אולי בראות אנשים דבר משומר מאוד, יחפשו עצות כיצד לסתור את המנעולים ולגנוב את מחמד לבבו, לזאת עשה עצות בנפשו לחפור בור בקרקע, ולהטמין שם את מחמד נפשו, ולכסותו באשפה, ומי אשר יעלה על לבבו לנסות לחפש באשפה, כן הדבר הזה, הצדיק הזה הוא עניו מאוד, אך מפחדו כי בודאי היצה"ר יערים עליו להזיקו ח"ו על כן כסהו באשפה, ומה יותר אשפה מגיאות, על כן הוא מתנהג בגדולות, אבל באמת הוא עניו מאוד".

נשמעו מפיו של רבינו ביטויים מופלגים של ענוה ושפלות. כגון: "בעומדי בתפילתי לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, חש אני את עצמי כאותו מוכה שחין הנדחק אל פתח בית המלך וכמה שמסלקים אותו הוא שב ונדחק...". או ביטוי אחר: "התולעת עדיפה ממני, שכן היא עושה את רצון קונה ואילו אני כל כולי פניות...".

זו היא המטבע שטבע רבינו באגרותיו ובהוראת דרכי העבודה, וביותר בשנות ישיבתו בא"י שבה "עיני ה' אלוקים תמיד, שהיא השכינה הק' בעצמה וכו', וכל עניי השכינה בעצמה הם דרך דלות ושפלות, לכן ישראל הם שפלים מכל האומות, וישראל שבא"י שפלים מישראל שבחו"ל, ומאן דמוקים שכינתא מעפרא

אמר, הגה"צ רבי נתן גשטטר זצ"ל, החכם צבי התגורר באמשטרדם, ובאותם הימים השתוללו שבתי צבי ימ"ש ותלמידיו במקום ההוא, והחכם צבי לחם נגדם בעוז ותעצומות, אבל כשגברה ידם הוכרח להמלט מאמשטרדם, והגיע סמוך לעיר לבוב בחוסר כל עם טפלי דתלי ביה, וריחם עליו נגיד אחד והכניסו לביתו ימים רבים והאכילו והשקו והיטיב עמו, ואחר כך נתקבל בהשתדלותו כרב דלבוב, ואחר זמן בא אותו נגיד לפניו לדין תורה. והחכם צבי לא הראה לו שום אותות כבוד כראוי וכיאות למי שהיטיב עמו הרבה, ואחר שהוציא פסק דינו אמר פתאום להרבנית, ראי איזה אורח גדול נמצא אצלנו, והזמינו אצלו בכבוד גדול, וכאשר תמה הנגיד הלז אי מלכא אנא אמאי לא כיבדתי עד השתא. השיב לו החכם צבי שבשעה שבעלי הדינים באים לפניו לדין אינו מכירם כלל, רק את טענותיהם הוא שומע, ועל כן רק אחר שפסק את הדין הכיר את פניו שהוא הגביר שהיטיב עמו, ע"כ המעשה. ובזה יש לפרש הכתוב (דברים א, יז) "לא תכירו פנים במשפט", היינו שבשעת המשפט לא תכירו את פני הבעל דין אם הוא אוהבך, ואז תוציא משפט צדק, כי אם תכירו את פני המתדיינים קודם הדין, אז יטה לבכם להצדיקו, וליכא משפט צדק:

• • • • •

מסופר מהדברי חיים מצאנז זי"ע שהיה מצאנזאי של החכם צבי והמהרש"ל, שאמר שיכתבו על מצבתו רק שהוא מגזע החכם

ובפרט במקום הנראה שפלותה יותר, ומעלה אותה, מתעלה עמה למעלה למעלה עד אין סוף ב"ה.

• • • • •

השבת נועם הנשמות

עבודה קדושה ומיוחדת היה משקיע רבינו מידי שבוע בשבוע בעבודת שבת קודש. תלמידיו של רבינו היו אומרים כי כל שבת היתה יקרה וחביבה בעיניו כאילו עדיין לא היתה שום שבת בעולם ולאחריה לא תהיה עוד. כאשר ניגשים לשבת קודש באופן זה, הרי שקודם כל ניגשים אליה מתוך התחדשות עצומה, ועוד זאת שמנצלים כראוי את כל יום השבת. ("בית אברהם" בשם הרה"ק מקאברין)

עבודת השבת התחילה אצלו עוד לפני בוא השבת, כשבכל ערב שבת קודש היה רבינו ניגש להיות שליח ציבור בתפילת המנחה, באומרו כי שעה זו היא עת עליית התפילות של כל ימות השבוע. (כתבי ר"י שו"ב)

• • • • •

ורעה אמונה

רבינו היה ראש למאמינים, והאמונה השלמה בהשם יתברך היתה תמצית משנתו הזכה והברורה. כל מכתביו ואגרותיו שזורים בדברי אמונה והשגחה פרטית, ועל כל צעד ושעל זרע והפיץ אמונה בה'. וכבר אמר האדמו"ר רבי אברהם ז"ע מסלונים כי עיקר עבודתו של רבי מנדלי היתה בבחינת אמונה פשוטה למעלה מהשגה, שאפילו כשיהודי אינו רואה שום דרך שיוכל להיטיב מעשיו, יתחזק ויאמין באמונה שלמה שהקב"ה יעזור לו להיות יותר טוב.

• • • • •

לעת זקנתו נסע לאה"ק, ואמרו בשם רבינו אדה"ז מסא"ג ז"ע, כי הרבי ר' מענדעלע נסע לאה"ק עם אותה כוונה שנסע אברהם אבינו ע"ה לאה"ק, דכמו אאע"ה נסע לשם כדי לעשות הכנה לבוא עת אשר ירשו בניו את הארץ, כן הוא ז"ע עשה בזה הכנה עבור ישראל לגאולה העתידה בב"א. (חלק מן הנ"ל נלקט ממוסף תורני בטאון המודיע - קדושים תשפ"ב)

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן!

א' אייר (תקל"ח)

יומא דהילולא קדישא

של הרה"ק רבי שמואל שמעלקא
הלוי הורוויץ מניקלשבורג זיע"א
בן הגה"ק רבי צבי הירש הלוי זיע"א

אביו הק' היה בריעות וידידות עם מרן הבעל שם טוב הק' שהיה דר בטלוסט (עיר במחוז טשארטקוב) וכשעקר הבעש"ט הק' למעז'יבז אף התבטא אודותיו: "נוסע הנני למדינת רוסיא, אך אני משאיר לכם כאן במדינת אסטרייך צדיק גדול"

• • • • •

בנעוריו קיבל תורה מאביו ומפי הגה"ק הגר"א מווילנא זי"ע, ויש מוסיפים שלמד גם אצל הגה"ק רבי אברהם אביש מפראנקפורט-דמיין זיע"א.

• • • • •

ידוע העובדא באחים הקדושים ה"ה עמודי עולם הרה"ק הרבי ר' שמעלקא ואחיו הרה"ק רבי פנחס בעל ההפלאה זי"ע, שהיו עוסקין בתורה יחד כמה ימים ולילות רצופים, עד שנתעייף הרה"ק מוהר"פ עד מאד ממש עד כלות נפשו, והפציר באחיו שיניח לו לתת כר תחת מראשותיו כדי לישון, ואמר לו אחיו מוהר"ש תמיה אני איך שמניחין חיי עולם ועוסקין בחיי שעה, דאם יש עדיין בכוחך ליטול כר, צריך אתה ליתן חילך זה לאורייתא, כי אם כלה כוחך לגמרי ממילא היית נופל על הארץ ונתעצמו שמורות עיניך.

• • • • •

כשחזר הרבי ר' שמעלקא מניקלשבורג זי"ע מנסיעתו הראשונה כחסיד, מהמגיד הגדול, שאלוהו אנשים: מה למדת בבית מדרשם של החסידים? השיב הרבי ר' שמעלקא: עד עכשיו עיניתי גופי כדי שיסבול את נשמתו, מעתה אלמד לנשמה שתסבול את גופי כמו (שכתוב ויקרא כ"ו י"א) "ולא תגעל נפשי אתכם".

• • • • •

ביום ג' ב' דר"ח אייר תקל"ח, מסופר, שלאחר ששימש כסנדק בשני בריתות,

נתיישב על כסאו והודיע לתלמידיו: "דעו, שהיום הוא יום פטירתי!"... החלו התלמידים לבכות, אך הוא הקדוש המשיך וגילה נשגבות: "תדעו שאני נשמת שמואל הנביא, וסימן לדבר שמואל היה שמו, וגם שמי הוא שמואל, שמואל היה לוי ואני ג"כ לוי, שמואל חי נ"ב שנים ואני ג"כ נ"ב שנים, אלא שמואל הנביא בקוראי שמו היה שמואל, ושמי הוא שמואל ובקוראי שמי שמעלקא, ונשארתי שמעלקא, ואילו היו קוראין לי שמואל הייתי כשמואל הנביא ממש!...אחר הדברים האלה, בעודו יושב על כסאו, יצאה נשמתו בקדושה ובטהרה.

ב"שמן הטוב" מביא שרבינו היה "בריא אולם בעת פטירתו, ציווה לתלמידיו לצאת החוצה, ואמר להם שיביטו דרך החלון וכשיראו שהזוהר שלפניו אינו פתוח, ידעו שנסתלק, וכך הוה".

קברו נכרה ליד ציונו הק' של הגאון המפורסם רבי מנחם מנדל קראמל צוק"ל בעל ה"צמח צדק" הראשון תלמידו של הגב"ח - והיה בכך מעשה פלא כי אותו גדול שהיה רבה של ניקלשבורג ציווה שבמשך מאה שנה מפטירתו לא יקברו שום אדם לידו. ובאותם הימים נמלאו מאה שנה לפטירתו, כך שניתן היה להטמינו לידו.

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן!

א' אייר (תרפ"ב)

יומא דהילולא קדישא

של בעל ה"לב העברי"

הגה"ק רבי עקיבה יוסף זיע"א

בן הגה"ק רבי יחיאל שלזינגר זיע"א

מובא בספר תורת יחיאל (ח"א, עמ' יג), שבעת זקנותו של הגה"ק החתם סופר זיע"א, כשהיה מוהל, עפ"י רוב עשה רק את החיתוך לבד, ואת הפריעה עשה חתנו הגאון רבי דוד צבי עהרנפלד זצ"ל. פעם אחת בעת הברית שמל את הילד הגאון רבי עקיבא יוסף שלזינגר (ביום א' יב' כסלו תקצ"ח), והגיעה שעת הפריעה, ולא מצאו את חתנו רבי דוד צבי, ובלית ברירה עשה החתם"ס זצ"ל גם את הפריעה. וכאשר

גמר את המילה עם הפריעה, הרים את ידיו ואמר: ראו כי אין לי ציפור, רק אליהו הנביא סייע בידי... ואז ניבא שעתיד הרך הנימול להיות גדול בישראל.

• • • • •

שבת בצל הרה"ק מצאנו זי"ע
והכרעתו באם לעלות לארץ הקודש

בספר **'תורת יחיאל'** ח"א, הביא [קיבלנו ציטוט זה מתוך ליקוטיו של הרה"א פרלוב] לספר דבר נפלא: הגאון **רבי עקיבא יוסף שלעזינגער** זצ"ל דרכו בקודש היה, כשהיו לו ספיקות בענינים שונים אשר לא ידע להכריע, היה בודק בספרא, בימים ההם נכנסה בלבו השתקקות לעלות ולהשתקע בא"י, והפעם כאשר בדק בספר תהלים, נפתח לפניו הפסוק **"כי טוב חסדך מחיים שפתי ישבחונך"** (תהלים ס"ד), ועלה בלבו הפתרון ליסע לצאנו לקבל את פני קדשו של רבינו הקדוש בעל **"דברי חיים"** זי"ע"א ולהציע לפניו את ספיקותיו, לש"ק נסע לצאנו, מרנא בעל **"הדברי חיים"** מצאנו קירבו מאד והשיבו סמוך אליו, ביום השבת בסעודה שלישית, כשמרנא ה**"דברי חיים"** מצאנו ישב על שולחנו והגה"ק **רבי עקיבא יוסף** סמוך אליו, ויהי בעת הזמירות כאשר הגיע לפיסקא **"כל שומר שבת כדת מחללו"**. אמר מרנא בעל ה**"דברי חיים"** להפסיק, והתחיל לשורר לבדו, **"כל שומר שבת כדת מחללו"**, שם ידו הקדושה על ראש הגה"ק **רבי עקיבא יוסף**, ודפק על מצחו, ואמר **"הן הכשר חבת קודש גורלו"**, בשעה זו גמר הרה"ק **רבי עקיבא יוסף** בלבו לעלות לא"י, **"חבת קודש גורלו"**, ומאז החל רוח ה' לפעמו **"עלה לארץ ישראל"**.

כשחזר לביתו החלו חלומיו יבעתוהו וראה חזיונות בהקיץ ובחלום **"מהר קום עלה"** אבל לא גילה עדיין תכנית הנסיעה לאר"י לחותנו הגאון **רבי הלל**, ויהי היום וליל פסח היה כאשר חותנו הגאון **ר' הלל** זי"ע"א היה מיסב בביתו ובניו סביב לשולחנו, פתאום פונה לבניו בשאלה, מי מבני מוכן לנסוע לאר"י, מיד נענה לו חתנו הגה"ק **רבי עקיבא יוסף** ואף בתו הצדיקת **מרת ליבא** אשתו אמרה **"אנו מוכנים"**, הגאון **רבי הלל** הסכים לנסיעתם ומאז החל הגה"ק **רבי עקיבא יוסף** להתכונן לדרכו לא"י, הוא נסע לקבל את פני גדולי הדור באונגארן להיפרד מהם, חותנו

רבי הלל ל"ש, רבי מנחם א"ש, והרבי ר' צבי מליסקא זי"ע"א פנו במכתבי מליצותיהם אל הידידים לסדר ולשלוח לו **"מעמדות"** בשבתו בא"י, ואמנם כן עשו ידידיו ומכיריו הרבים.

ארי עלה מבבל

תשוקתו הכבירה של רבינו הגה"ק **רבי עקיבא יוסף** לביאתו של שילה, לא ידעה שובע. עוד בהיותו עלם חמודות ניכר וחכים ידע כל מכה, שדי להזכיר את המילים **'ירושלים'**, **'בית המקדש'**, או אפילו **'כותל'** המערבי, כדי לגרום לעליו הצעיר לזעזוע גו.

התבערה הנכספת הצליחה לנתק את רגליו מהגולה, שם רדפו אחריו עשרות קהילות מעטירות ודרשוהו לכס הנהגתם ולעלות אל ירושלים הדוויה, החרבה, הבזויה, והשוממה. רבינו הגה"ק **רבי עקיבא יוסף** וויתר על תהילת עולם תמורת המגורים בעיר הקודש. גם כאשר סבל רדיפות נוראות בקרתא דשופריא, לא אבה לשוב אל ארץ מולדתו חרף בקשותיהם של משפחתו וגדולי דורו להם הוא השיב באגרת נוספת דם: **"טוב למות בירושלים ממלך במצרים!"**.

משגמלה בליבו ההחלטה לעלות לארץ הקודש ולחונן עפרה, זכה גם לתמיכת חותנו והחל בהכנות מעשיות לעליה. הכנות אלה נמשכו קרוב לשנה, בה ניהל תעמולה נרחבת לרכישת שטחי אדמה גדולים, וליישוב יהודים עליהם. בשנת תר"ל הגיע לארץ הקודש, ובשבת נחמו כבר שהה בירושלים וקבע את דירתו ובית מדרשו סמוך להר הבית, שם התפלל נוכח המקדש, והמשיך בעבודת הקודש ובלימוד תורה בשקיקה.

ובלילה שירה עימי

בלילות נטולי ירח, היה רבינו הגה"ק **רבי עקיבא יוסף** יוצא את חומותיה העתיקות של ירושלים, מקיף את ההרים הסובבים לה וכולו אחוז שיכרון כיסופי גאולה. מי שעקבו אחריו בסתר, ראו לפניו גחלת לוחשת, עמוד אש המפזם שירי גאולה וכיסופין. רבי עקיבא יוסף היה, כאמור, איש של מעשים. כביר המעש. הוא הגה את תוכניתו הנודעת לפיה אפשר להשיב את היהודים שומרי התורה והמצוות לארץ הקודש ובכך לקרב את הגאולה. חזון שהתבדה בשימת רגליהם של מצירי דרכו.

רק זאת נציין: משנשאל פעם כ"ק מרן אדמו"ר ה**'שפע חיים'** מצאנו זי"ע מהיכן נובעת אהבתו הגדולה לארץ הקודש, הוציא הרבי ממגרת שולחנו את הספר **'מחזירי עטרה ליושנה'** בו רשם רבינו הגה"ק **רבי עקיבא יוסף** את הפרטים להגשמת חזונו הגדול. הרבי אמר: **"לספר קטן הכמות הזה ולמחברו היו השפעה עצומה עלי... הדברים הרשומים בספרא הדין, הם אלו שהביאו אותי להיות מקושר נפשית לארץ הקודש ולשאוף בכל מאודי לחיות בה... הלואי והיו שומעים לקולו באותו הזמן בו פרסם את ספרו, או אז היתה כל תמונת העולם היהודי שונה לחלוטין!"**

הרבי נאנח קמעא והוסיף: **"אלמלי היו אחינו בני ישראל פועלים בשעתו כהצעתו זו של רבי עקיבא יוסף זי"ע, יתכן מאד שמאות אלפי יהודי הגולה, אולי אפילו מיליונים ממש, היו שורדים את יוון המצולה ונשארים בחיים ולא רצנו הקדושה היו פנים אחרות לגמרי... ברם, למגינת לבב, הצליחו השטן וגונדא דיליה להפריעו מהגשמת תכניתו!"**

כאמור, בערב שבת נחמו של שנת תר"ל הגיע רבינו הגה"ק **רבי עקיבא יוסף** בן השלושים ושתיים אל שעריה של ירושלים עיר הקודש. כאן אנו מוצאים חילוקי דעות בין צאצאי המשפחה לגבי העיתוי בו התגורר במעון המדובר, הסמוך לכותל המערבי, אם היה זה תכף או שמוא רק לאחר זמן. רבי עקיבא יוסף הגיע אל שכונת המוגרבים מאוכלסת הטורקים שצמודה היתה אל אבני הכותל והר הבית, וללא פחד ניגש אל הישמעאלים ובירר על שכירת דירה הצמודה אל הכותל המערבי.

לא היה גבול לאושרו הרוחני שנמהל עם צער החורבן משסע הלב, משאחז בידי את מפתחות הדירה השכורה שאחד הכתלים בה - הוא הכותל המערבי בעצמו. הוא בעצמו מגדיר את המיקום המיוחד באחד מספריו: **"סמוך להר הבית מקום מקדשנו אצל הכותל המערבי תובב"**, מקום אשר לא היה מדרס רגל יהודי מיום שביהמ"ק היה קיים. מכאן ואילך הפך חדרון זה ל**'קודש הקדשים'** האישי שלו. אל החדרון הליו היו מתכנסים שלוש פעמים ביום מנין יהודים לתפילות רוויות דמע. ביתר שעות היממה התבודד הלב העברי עם

קונו בחדרו זה שהשכינה הקדושה שורה באחד מקירותיו. מידי חצות ליל, היו יללותיו המחירדות בוקעות את הקירות העבים בעת אמירת 'תיקון חצות' ובערב שבת קודש היה נוטל שופר גדול בידי ותוקע ומריע ותוקע בקול גדול בצמידות לאבני הכותל, פעולה בה ראה בעיניו הטהורות כוח עלום של זירוז הגאולה.

השכנים הישמעאלים, לא יכלו לעכל את אורו הבהיר של רבינו הגה"ק רבי עקיבא יוסף שנכנס לדור בתוכם. הם ששמו אותו ואת משפחתו בכל לב. לאחר כמה נסיונות התגלות מצד ה"בני דודים", התקין רבי עקיבא יוסף סדינים עבויים על חלונות הבית, על כל צרה שלא תבוא.

לגבי המיקום המדויק ממש של הדירה בה התגורר רבינו הגה"ק רבי עקיבא יוסף, הדברים כמעט מחוורים. מדובר ככל הנראה בחדר קטן המידות, אליו עולים מתוך עזרת הנשים בכותל המערבי, כיום, או בחדר כפי שהוא היום, או בקומה מוגבהת יותר שהיתה קיימת וכנראה איננה קיימת עד.

חתנו של רבינו הגה"ק רבי עקיבא יוסף, הגה"צ רבי דוד בהר"ן זצוק"ל, מצדיקי עיר הקודש, ישן בחדרו בערוב ימיו. הוא סיפר על פעמים רבות שנשמות תועות הגיעו אל חותנו הגדול והפצירו בו שיתקנם, המראות היו מפילי בעתה, פעמים תיקן את הנשמות המפצירות, על אתר, ופעמים שהיה מגרשם בתוקף ועוז ומי יבין דעת קדושים.

פעם, באישון ליל, שכב רבי עקיבא יוסף משותק בחלק מגופו וכולו תשוש. לפתע ננעל והחל מצווח: "שטיינער... וואס שלאפט איר? מ'ווארפט אידישע קינדער אין וואסער..." ("אבנים, מה לכם נרדמים, הלא מטביעים ילדי ישראל במצולות") דמעות נשרו מבין ריסי עיניו וניכר היה כי נפשו מיטלטלת. כעבור ימים אחדים כשהגיעו החדשות על גויים ארורים שהשליכו ילדי ישראל לנהר, הבינו הכל את שאגתו שקרא אל אבני הכותל המערבי הסמוכים: "אבנים מדוע הנכם ישנים ואינכם מעוררים רחמים?!"

מקום 'קודש הקדשים'

גם בשנים בהן לא התגורר סמוך ונראה לכותל המערבי, אלא בבתי מחסה, בבתי הונגרין ועוד, לא עומעמה תשוקת לבו אל

המקום ממנו לא זזה שכינה. גם כשהוא היה תשוש וחולני ממש, הוא היה מבקש שיטלוהו בכסאו אל הכותל המערבי, שחלילה לא יעברו עליו שלושים יום בהם לא שהה בסמיכות אל מקום השראת השכינה ולא ליטף בחמדה אין קץ את אבני הקודש (רבי עקיבא פסק להלכה כדעת המתירים לגעת בכותל המערבי ואף לתחוב את האצבעות בין אבניו).

כשהיה רבינו הגה"ק רבי עקיבא יוסף מגיע אל רחבת הכותל הוא היה פונה אל הפינה השמאלית שלו (בכדי שלא יפלו טעויות נציין שלפני שנות דור היו עזרות התפילה בכותל המערבי הפוכות, הגברים התפללו בצד הימני ואילו הנשים בצד השמאלי - אין אנו יודעים מה היה בזמנו של רבינו הגה"ק רבי יעקב יוסף). על פי המקובל אצל גדולי ירושלים וכעדות חתנו הגה"צ רבי דוד בהר"ן זצוק"ל, הפינה השמאלית של הכותל המערבי היה גם המקום בו התגלתה השכינה הקדושה, כביכול, בדמות אשה לבושה שחורים אל רבינו אברהם הלוי ברוכים זי"ע, תלמידו של האר"י הק' זי"ע ושם גם התגלה אליהו הנביא זכור לטוב אל הגה"ק רבי נחום משאדיק זצוק"ל. זאת מלבד עצם העובדה שהפינה השמאלית היא הקרובה ביותר אל מקום בית קדשי הקדשים [תודות למכובדי הרי"י גנזל על נתינת קטע נבחר זה].

בשנות חיותו של רבינו הגה"ק רבי עקיבא יוסף, כמו בשנים רבות מאוחר יותר, היתה רחבת הכותל מצומצמת ממש. גדר אבנים גבוהה חסמה את המשך רחבת הכותל המערבי והיהודים לא הורשו להגיע אל הפינה השמאלית. רבי עקיבא יוסף שתהילתו וקדושתו היו לשם דבר וחיתתו נפולה היתה על הישמעאלים השולטים במקום, הותר פעם אחר פעם לעבור את גדר האבנים ולשפוך צקון לחש ריוי דמעה בפינה השמאלית של הכותל המערבי:

הכי קרוב למקום המקודש ביותר עלי תבל.

והראנו בבנינו

בכל לילה היה הגה"ק בעל לב העברי עורך תיקון חצות מול שריד מקדשנו, כשתקוות וחזון הגאולה מפעמים בליבו, והיה מרבה לתקוע בשופר לעתים מזומנות, כדי לעורר רחמים ולהביא לישועת ישראל.

דבר מעניין שח וסיפר כ"ק אדמו"ר רבי בונם יואל טויסיג זצ"ל ממטרסדורף [מובא בספר "בית ישראל"]: "שמעתי מהרב ר' הלל בר"א כהן ז"ל, שזקנו הגאון ר' עקיבא יוסף שלזינגר זצ"ל היה הולך לכותל המערבי בכל ערב ראש חודש, שלא יעברו עליו שלשים יום, בלי ראיית בית המקדש בחורבנו".

עם עלותו ארצה, נוכח במציאות העגומה ובחיייהם הקשים של יהודי הארץ והעיר הקדושה ובסכנות המאיימות על הקיום היומיומי הן מבחינה חומרית כלכלית והן מבחינה רוחנית. נאמן לדרכו, לא נשא פני איש ולא חת מכל. הוא הסתער בכל חום ליבו לקנא את קנאת ה', ובד בבד לחפש מזור ומרפא לתחלואי הארץ ולשיקומם הכלכלי של בניה.

לצד כל זאת, יראה של רוממות חדורי יראה וקדושה חוו וחשו כל השוהים במחיצתו. דומה היה לעיניהם כי מרחפת מעל ראשם יראתם האלוהית של תלמידי מרנא ורבנא בעל ה'חתם סופר' וגדולי סגל תלמידיו.

סיפר הגה"צ ר' נטע פריינד ששמע מהרה"ח ר' דוד סעדיה שהיה אחד המתפללים במנין של רבינו הגה"ק ר' עקיבא יוסף זצ"ל כאשר ה' סגי נהור רח"ל, ואמר ר' דוד שזוכר כאשר פעם אחת ניגש ר' עקיבא יוסף (הגם שלא ראה) אל בחור אחד ואמר לו שיפשיט את מעילו מעל גופו, מחמת שיש בו שעטנז - 'טו אויס דעם מאנטל, עס איז שעטנז!' (חלק מן הנ"ל נלקט ממוסף תורני בטאון המודיע - קדושים תשפ"ב)

"את שבתתי תשמרו". איתא בזוהר הק' (ח"ב דף מ"ז): "מאן דנטר שבת כאילו נטר אורייתא כולה". ומצינן כהאי גוונא (שבועות כט). שקולה מצות ציצית כנגד כל המצוות. ולא תימא כי הכוונה דע"י מצות אלו נפטר מלקיים תורה ומצוות. אלא הרי זה דומה למי אשר לו בבית נמצא עושר גדול רב פנינים סגור ומסוגר עם שער גדול, אשר מפתח ההוא נמסר בידו, ועל ידי כך נטר כל בית אוצרו. הכי נמי אלו המצוות הם המפתח ונטירה לכל, כמו אוזן אונים לתורה [ז"ל רש"י (קהלת יב ט) עה"פ שם 'וְיִתֵּר שְׁהִיָּה קִהְלַת תַּחֲסֵם עוֹד לְפִי דַע אֶת הָעָם יֵאָזֵן וְיִתֵּר תַּחֲסֵם מִשְׁלֵים הַרְבֵּה': יותר שהיה קהלת חכם, ויותר ממה שנכתב בספר זה היה קהלת חכם. ואזן - עשה אזנים

לתורה כקופה זו שאין לה אזנים לאחוז בה, ובא ועשה לה אזנים, שתיקן עירובין לסייג שמירת שבת ותיקן נטילת ידים סייג לטהרה וגזר על השניות סייג לעריות]. (תורת יחיאל)

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן!

ג' אייר

**יומא דהילולא קדישא של הגה"ק
מפלצק רבי אריה לייב צינץ זיע"א
בן הגה"ק רבי משה זיע"א**

א' בספרו מלא העומר (קדושים). דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלקיכם (יט ב). 'קדושים' חסר. יראה שרמז הכתוב, כי יצרו מתגבר עליו כשבא לאחוז ולבוא לידי קדושה, ואלמלא הקב"ה עוזרו לא יכול לו (סוכה נב ב קידושין ל ב). ועיקר הוא, האדם שבא ליטרה, והוא יתברך מסייעו לכבוש היצר, ויבוא למדריגה עליונה. וזהו קדשים תהיו אף שאצלכם אין הקדושה בשלימות מחמת יצר לב האדם המתעוה, מכל מקום אני אסייע לכם לגמור הקדושה, כי קדוש אני ה' אלקיכם.

• • • • •

"וכי יגור אתך גר בארצכם לא תונו אותו, כאזרח מכם יהיה לכם הגר הגר אתכם, ואהבת לו כמוך כי גרים הייתם בארץ מצרים אני ה' אלקיכם. באלשיך מדייק על הכפל ["וכי יגור אתך גר"], דהוה ליה למימר "וכי יהיה גר". גם קשה הלשון "בארצכם" [דפתח בלשון יחיד "אתך", וסיים בלשון רבים "בארצכם"], גם צ"ב הלשון "כאזרח מכם". ויראה, כי נודע טעם שלא נטלו גרים חלק בארץ הוא לפי שנחלת הארץ ירושה היא לנו מאבותינו (בב, קיט:), ולהיות שהארץ בגשמיותה היא נחלת אבות, וכמו שהגוף בא מן האב, כמו כן נחלת אבות - הוא שהאב מוריש להבן מצד שגופו הוא חלק מאביו, לכן לא היה להם חלק בארץ. וזה כוונת הכתוב "וכי יגור אתך גר בארצכם", שבאמת הוא "אתך", כי מצד הנשמה שוה הוא לך, ולהיות שהוא "בארצכם", תחשוב שכל החיל אשר עשה הוא ממה שסיגל בארצכם, א"כ תרצה להונות אותו, [כי לקח

זאת מנחלת אבותיך שאין היא ירושה לו]. ולזה אמר "לא תונו אותו", כי "כאזרח מכם יהיה לכם", כי מצד הנשמה הוא "אזרח", לכן "ואהבת לו כמוך", כמו שאתה ראוי שתאהב הנשמה יותר מן הגוף, כמו כן זה, שקריבות שלו מצד הנשמה כאזרח, לזה אמר "כי גרים הייתם בארץ מצרים", גם אתם הייתם גרים, נמצא שאין לכם עילוי עליו מצד הנשמה.

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן!

ג' אייר

**יומא דהילולא קדישא של הרה"ק
רבי ישעיה'לע (מקדעסטיר) זיע"א
בן הרה"ק רבי משה זיע"א**

בשנתו האחרונה נסע ביום כ"ה ניסן לצאנז לציון הרה"ק מצאנז זי"ע ביום ההילולא, ובדרכו חזרה נחלש מאד, והוצרכו להסיעו עם רכב, וביום ב' פ' אחרי כששכב על ערש דוי, אמר שבנו ר' אברהם ימשיך אחריו לחלק את האוכל בהכנסת אורחים, ואמר לאנשיו שבסמוך תהיה לויה גדולה בקרעסטיר, ומסתמא יבואו הרבה אנשים, לכן יכינו סירים גדולים עם תפוחי אדמה ויכניסו שומן בסיר, שיהיה מה לתת להם, וסידר להם בדיוק מה לתת לאכול ומה לתת לשותות, לכל אלו שיסעו לקרעסטיר ללויה שלו... לא יאומן כי יסופר:

• • • • •

בשם הרב אונגר שהיה נוסע נסיעות רבות לרבי ישעיה'לע קרעסטירער, וסיפר שהיה שם סיר גדול לכבוד הסעודה של שבת, ובעיניו ראה שפעם אחת הגיע ציבור גדול, הרבה יותר ממה ששייך לתת מסיר כזה. אך רבי ישעיה'לע בעצמו הוא חילק בכף גדולה את המנות, כל אחד היה ניגש עם הצלחת והרבי היה ממלא אותה. והיה רבי ישעיה'לע מכסה את רוב הסיר עם הבעקטשע שלו, וכך היה מכניס מהצד את הכף הגדולה ומוציא חמין לחלק לכל העם, כל זמן שהיו אנשים מבקשים היה שם שפע מה לתת, בבחינת השראת הברכה שיש בדבר הסמוי מן העין, ולא היה הסיר נגמר עד שקבלו כולם שפע רב. כך היה נוהג בשבת, אך בימות החול

היה מעמיד עוד סיר לבשל:

• • • • •

ועוד בשמו של הרב אונגר שהיה רבי ישעיה'לע נכנס לחדרו קודם תקיעת שופר כדרך האדמור"ם, ומה היה עושה אז בחדרו? היה חותך את לעקין שיהיה בשפע לציבור בזמן הקידוש:

• • • • •

דרכו היה להתקרב לה' ע"י הכנסת אורחים, ואמר שהצדיקים האחרים עוסקים ברזין דרזין, ואני עוסק לשובע ולא לרזין:

• • • • •

תמימותו של חמור הונגרי

עוד סיפר הרב אונגר בכדי לתאר את הדביקות של הונגארישע אידן לצדיקים, שהיה בתמימות נפלאה מאד, [כשהיה הרה"ק מבעלזא זי"ע שומע את הביטוי שהונגארישע אידן הם תמימים, היה אומר, כל בני ישראל הם תמימים, שהיא מדה של יעקב אבינו, אלא בני הונגריה הם תמימים שבתמימים] כי היה נוהג ליסוע ביום ז' אדר לקאליב לצינונו של רבי אייזיק'ל קאליבער. ובדרך הנסיעה ישב איתי ברכבת יהודי תמים שהיה נוסע לרבי ישעיה'לה, הוא היה גר בטאקיי, וסיפר לי שהוא זכה להיות אלף פעמים בסעודת מלוה מלכה בקרעסטיר! [עשרים שנה מלאים] והיה לו חמור שאיתו היה רוכב מטאקיי לקרעסטיר כל מוצאי שבת עד 3 בלילה. ובמוצ"ש הראשון לאחר שנסתלק רבי ישעיה'לע, לא נסעתי לקרעסטיר. והנה הסתכלתי בחצר, והחמור איננו, חיפשתי אותו כאן ושם, ולא מצאנוהו. לאחר כמה שעות חזר החמור מדרך קרעסטיר... פוק חזי גודל התמימות של חמור הונגרי. הוא התרגל רבות בשנים שלאחר יום המנוחה של שבת, הולכים לקרעסטיר. כמ"ש בגמ' ב"ק שיש 'מועד לשבתות', הוא ידע שאחר יום המנוחה הולכים אל הצדיק בתמימות, אך לא ידע אותו חמור שהצדיק נסתלק כבר לבית עולמו:

• • • • •

הבחינה הביאה דגים על שבת

ר' משה ברקוביץ סיפר, מעשה נורא שקרה בעיר קרעסטיר, פעם אחת לא

היה להם דגים על שבת בקרעסטיר, וכבר היה ערב שבת אחר חצות. ר' ישעיה'לע אמר להם שלא ידאגו, השם יעזור בוודאי. השעה נתאחרה מאד, ורבי ישעיה'לע עמד להתפלל ולהתחנן שיהיה להם דגים על שבת. אחר כמה דקות הגיעה עוף החסידה גדולה מאד, עם כנפיים גדולים, ועברה דרך חצרו של רבי ישעיה'לע הורידה אל החצר דג גדול עם סנפיר וקשקשת, כי החסידה כנראה שלפה אותו מן הים, וסחבה אותו על כנפיה הגדולות, עד חצרו של רבי ישעיה'לע. הדג היה טרי, וכבר היה הסיר מוכן עם המים, רק ניקו את הדג והכניסו אותו לסיר, והיה שפע של דגים על שבת. בשנים ראשונות היה חי בעניות ובטחון, ואכן ע"י בטחונו זכה בהמשך השנים לעשירות גדולה, והוא היה שולח צדקה לעניי כל הכפרים שמסביב לקרעסטיר, זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל (חלק מן העובדות מתוך שיעורי הרב רייזמן שליט"א)

• • • • •

דער אייבישטערס קעכער במידת הבטחון כמה עובדות מבעל ההילולא זיע"א (מתוך שיעורי הרב רייזמן שליט"א ג' אייר תשפ"ג) אי' ב'דברי ישראל' להרה"ק ממוז'זיץ זי"ע בשם זקנו הרה"ק רבי יחזקאל'ע קוזמירער זי"ע, [הובא בבעש"ט עה"ת פ' מקץ] 'הבעל שם טוב צדוק'ל אמר שבגודל בטחונו השלם היה יכול להאכיל ולזון לכל העולם, רק שאין לו קפילא [בל"א קעכערש, היינו מי שיבשל] כזה. וי"ל כי רצון יראיו יעשה' ומכין שרצה הבעש"ט שיהיה לו קעכער כזה, עשה השי"ת שלאחר הרבה שנים גדל ופרח על אילנו של מרן הבעש"ט זי"ע 'קעכער' קדוש כזה, רבי ישעיה ברבי משה, וכן היה הגה"ק מצאנז זי"ע מכנהו בקודש 'הטבח של הקב"ה - דעם אויבערשטנס קעכער'.

באי ביתו מספרים שבדרך כלל היו אוכלים בביתו של רבי ישעיה'לע כמאה אנשים, אך פעמים שנתרבה העם כארבע מאות וחמש מאות אנשים, היה חידוש פלא שמאותו המטבח היו מאכילים לכל העם הבאים לביתו, עד אחרון הבאים קיבל מנה יפה. ועוד בהיותו משמש בקודש אצל רבו הרה"ק רבי הערשל'ע ליסקער זי"ע שהיה בעל צדקה מפורסם, הטילו את תפקיד חלוקת המנות

על רבי ישעיה'לע המשמש בקודש.

בולקאות לחיים ולקעך מכלים ריקים

פעם אחת איחר רבי הערשל'ע ונכנס לבית המדרש לתפילת שבת במנחה בשעה מאוחרת ביותר, עמד אצל העמוד ונתעכב עוד מלהתחיל בתפילת מנחה ברעוא דרעוין, באותה שעה עמד המשמש בקודש רבי ישעיה'לע וחילק את הבולקעלעך על מקום הסועדים אצל השלחנות שיהיה מוכן לסעודה שלישית תיכף אחר מנחה. הגבאי ניגש ואמר לרבי הערשל'ע, רבי, השעה מאוחרת צריך להתפלל מנחה. אמר לו הרבי. אינך רואה מה שאני רואה, עמוד והסתכל על רבי ישעיה'לע, השק ריקן מכל וכל והוא 'מוציא ממנו' חלות ומחלק לכל העם... כיון ששמעו החסידים את דברי הרבי, ניגשו תיכף אל רבי ישעיה'לע וחטפו ממנו השק, ואכן מצאו שאין בו ולא כלום... וכן היה ידוע תמיד לאחר שכבר כיהן רבי ישעיה'לע עצמו כרבי לחסידים, כשבאו המשמשים לומר שהגיע ציבור גדול על שבת, פי ארבע ממה שהכינו, היה רבי ישעיה'ע מפטיר ואומר 'שוין, ישעיה'לע יחלק... כשישעיה'לע יהיה מספיק לכולם'.

*

הגה"ק רבי יואל מסאטמר זי"ע נתכבד לסנדקאות בקרעסטיר אצל הרה"ק רבי שמואל גראס זי"ע חתנו של רבי ישעיה'לע, והיה שאר בשרו, שגם הוא היה נכדו של הייטב לב. לאחר הברית מילה נתן רבי ישעיה'לע לרבי יואל בקבוק יי"ש שיחלק לכל הציבור לחיים מידו של הסנדק. רבי יואל הביט על הבקבוק והסתכל על ריבוי הציבור העומד סביבו, והסתכל בפליאה על רבי ישעיה'לע כמתמיה ואומר איך אחלק מבקבוק קטן כזה לציבור גדול כזה? אמר לו רבי ישעיה'לע, טוב, א"כ תחזירו לי הבקבוק. רבי ישעיה'לע עמד וחילק מאותו בקבוק לכל הנוכחים, איש מהם לא נעדר. עליו אמר הבעש"ט 'אני צריך קפילא... ועל ידו היה יכול להאכיל ולזון לכל העולם'.

מען מישט און מען טיילט

סיפר הגה"ח רבי יצחק יהודה מנדלוביץ זי"ע [מאמריקה, היה בעל מקרא בראש השנה בבעלזא בארץ הקודש] שזכה

להסתופף בצלו של רבי ישעיה'לע על יום הכיפורים, וראה במו עינו איך שהרבי מחלק לעקיק לכל העם בערב יוה"כ, הוא עמד בצד והסתכל, וראה איך שרבי ישעיה'לע מסתכל על הציבור ועל המגש עם הלעקיק, המספרים לא התאימו במיוחד... לקח רבי ישעיה'לע מגבת וכיסה את המגש עם הלעקיק, והמשיך לחלק מתחת למגבת, וכך היה מספיק לכל הציבור, כולם קבלו לעקיק מידי הרבי. לאחר שקיבל האחרון, הורידו את המגבת, ולא נותר כלום במגש.

רבי שלמה אנגיל זכרנו לברכה היה אחד מתומכי החצר בקרעסטיר, והוא נתכבד לחלק לכל הבאים משקה 'בארשט' לכל מוצאי שבת. שבוע אחד באו הרבה מאד חיילים יהודים ששרתו בצבא ההונגרי, רבי שלמה אמר לרבי 'יש כאן קהל רב, והבארשט הולך ונגמר'. אמר לו הרבי, 'מה הבעיה, מערבבים ומחלקים, מערבבים ומחלקים', רבי ישעיה'לע הכניס את הכף וערבב את המשקה, ונתמלא, לאחר שחילק וכמעט שלא נגמר, ערבב הרבי שוב בכף, ושוב נתמלא הכל.

אחד מחסידי בעלזא רבי יונה מו'זלער זכרנו לברכה סיפר שהיה בשבת בקרעסטיר, ובאו לשבות שם יותר ממאה אנשים, הוא בעצמו מנה וספר יותר ממאה אנשים, היה שם קדרה רגילה עם מרק, סיר פשוט שכל אחד יכול להחזיק בידיו. בדרך הטבע אין בסיר כזה כדי לחלק צלחת מרק למאה אנשים. רבי ישעיה'לע ראה את המצב ואמר שהוא יחלק לכולם, תפס את הסיר וכיסהו בבגדו וכך מתחת לזרועו הוציא בכף מתוך הסיר ומילא את כל הצלחות, והביט וראה במו עיניו שהרבי לא מילא את הצלחת עם הכף מרק, ואעפ"כ נתמלאו כל הצלחות עם מרק רותח. פלאי פלאות.

פעמים ששמעו מפיו 'רבונו של עולם, יש ציבור גדול, תרחם עלי שלא אתבייש'.

גם בשנות מלחמת עולם הראשונה, שהיה דחקות בכל מקום, בביתו של הרבי היה תמיד הרחבה גדולה.

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן!

• • • • •

ברכה מרובה

למכובדינו הדגול מגזע תרשישים

הר"ר **החפץ בעילום שם** הי"ואשר הרים תרומת ידו ברוח נדיבה,
להגדיל תורה ולהאדירהלרגל כ"ח ניסן יומא דהילולא של זקינו
הרה"ק בעל "אורחות אהרן" מפנינסק קארלין
הה"ק רבי אהרן הכהן רוזנפלד זיע"א
בן הרה"ק רבי יצחק מנשה זיע"אזכות הצדיקים יגן בעדו
ויזכו לראות נחת מכל יוצ"ח
ולכל הטוב והצלחה בכל העניינים**ברכה מרובה**

למכובדינו הדגול מגזע תרשישים

הר"ר **ישראל הכהן טורובר** הי"ואשר הרים תרומת ידו ברוח נדיבה,
להגדיל תורה ולהאדירה
לרגל יומא דהילולא קדישא א' אייר
של זקניו הקדושיםבעל "החכם צבי" הגה"ק רבי **צבי הירש** זיע"א
הרה"ק רבי שמואל שמעלקא מניקלשבורג זיע"א
והגה"ק רבי עקיבה יוסף שלזינגר זיע"אזכות הצדיקים יגן בעדו
ויזכו לראות נחת מכל יוצ"ח
ולכל הטוב והצלחה בכל העניינים**לזכרון עולם**

לע"נ האשה החשובה

מרת **דבורה בלימא** ע"ה

בת רבי אליהו ז"ל

נלב"ע ג' אייר תשע"א

שתייה למליצה ישרה לכל משפ' ולכל יוצ"ח

ויזכו לראות נחת מכל יוצ"ח ולכל הטוב
והצלחה בכל העניינים**ברכה מרובה**

למכובדינו הדגול

הר"ר **אברהם ישראל פלדמן** הי"ו

בית שמש

אשר הרים תרומת ידו ברוח נדיבה,
להגדיל תורה ולהאדירהלרגל ג' אייר יומא דהילולא קדישא
של הרה"ק רבי **ישעיה'לע** (מקרעסטיר) זיע"א
בן הרה"ק רבי משה זיע"אזכות הצדיקים יגן בעדו
ויזכו לראות נחת מכל יוצ"ח
ולכל הטוב והצלחה בכל העניינים
ולפרנסה ברווח ושפע רב**ברכה מרובה**

למכובדינו הדגול

הר"ר **יצחק ברנשטיין** הי"ו

בית שמש

אשר הרים תרומת ידו ברוח נדיבה,
להגדיל תורה ולהאדירהלרגל כ"ח ניסן יומא דהילולא
הרה"ק בעל "אורחות אהרן" מפנינסק קארלין
הה"ק רבי אהרן הכהן רוזנפלד זיע"א
בן הרה"ק רבי יצחק מנשה זיע"אזכות הצדיקים יגן בעדו
ויזכו לראות נחת מכל יוצ"ח
ולכל הטוב והצלחה בכל העניינים**ברכה מרובה**

למכובדינו הדגול

הר"ר **אברהם ברנשטיין** הי"ו

בית שמש

אשר הרים תרומת ידו ברוח נדיבה,
להגדיל תורה ולהאדירהלרגל כ"ח ניסן יומא דהילולא
הרה"ק בעל "אורחות אהרן" מפנינסק קארלין
הה"ק רבי אהרן הכהן רוזנפלד זיע"א
בן הרה"ק רבי יצחק מנשה זיע"אזכות הצדיקים יגן בעדו
ויזכו לראות נחת מכל יוצ"ח
ולכל הטוב והצלחה בכל העניינים**מזלא טבא וגדיא יאה**

בגילה ורינה נשגר בזה ברכה נאמנה קדם

מכובדינו הדגול מגזע תרשישים

הר"ר **צבי הערש בקר** הי"ו

בית שמש

לרגל שמחת הבר מצוה של בנו
הבחור החשוב **שמואל יעקב** נ"ו במזל טובויזכו לראות נחת מכל יוצ"ח,
ולכל הטוב והצלחה בכל העניינים**מזלא טבא וגדיא יאה**

בגילה ורינה נשגר בזה ברכה נאמנה קדם

מכובדינו הדגול מגזע תרשישים

הר"ר **יהושע שלום שפירא** הי"ו

בית שמש

לרגל שמחת הבר מצוה של בנו
הבחור החשוב **ישכר** נ"ו במזל טובויזכו לראות נחת מכל יוצ"ח,
ולכל הטוב והצלחה בכל העניינים**ברכה מרובה**

למכובדינו הדגול

הר"ר **יצחק סמט** הי"ו

בית שמש

אשר הרים תרומת ידו ברוח נדיבה,
להגדיל תורה ולהאדירהלרגל ג' אייר יומא דהילולא קדישא
של הרה"ק רבי **ישעיה'לע** (מקרעסטיר) זיע"א
בן הרה"ק רבי משה זיע"אזכות הצדיקים יגן בעדו
ויזכו לראות נחת מכל יוצ"ח
ולכל הטוב והצלחה בכל העניינים
ולפרנסה ברווח ושפע רב**שבת שלום ומבורך!**

להארות והערות וכן להצטרפות לקבלת הגליון בדוא"ל, שילחו את כתובתכם לכתובת המייל: smwhtwbh@gmail.com
או בטלפון - 054-844-3494 ובהשארת הודעה, לציין עבור גיליון שמועה טובה

וכן מי שנדבו לבו לקחת חלק בזיכוי הרבים דרך תרומות והנצחות האפשריות כדלהלן:

- דרך הקישור **שמועה טובה** ב. דרך מערכת קהילות: חייגו 073-275-7000, הקישו מס' קופה 10204 ופעלו לפי ההוראות.
- שילחו את בקשתכם לכתובת המייל הנ"ל. ואי"ה ניצור עמכם קשר בהקדם. ד. חייגו לטלפון הנ"ל (וכן תוכלו להשאיר הודעה).
- ואי"ה ניצור עמכם קשר בהקדם.